

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Liepa - July 17, 1986 Nr.27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Hitleris ir Stalinas

Koks tarp jų skirtumas?

Vytautas Meškauskas

'Gimtajam Kraštui' labai užkliuvo mano užuominos apie antrąjį pasaulinį karą. Kaž koks 'Jonas Dargis' birželio 26 d. to propagandos ir agitacijos lapelio Nr-je rašo, kad 'V. Meškauskas išsisukinėja ir vėl meluoja'. Juos ten užsiutino mano konstatavimas, kad tam tikra prasme ir naciai buvo Hitlerio aukos, o dar daugiau, kad Molotovo-Ribentropo paktas pastūmėjo Hitlerį į karą.

Tiesą sakant, aš ir negaliu labai pykti. Juk tokie teigimai prieštarauja tam, kas jiems buvo įkalta į galvą.

Pradėkim nuo antrojo akstinų jų pasipiktinimui. Atrodo, kad patiems sovietams darosi nepatogu prisiminti tą paktą, jie stengiasi jį apeiti tylomis. Paimkime pavyzdžiui 1980 metais 'Mokslo' leidyklos Vilniuje išleista R. Žepkaitės knyga 'Diplomatija Imperializmo Tarnyboje' apie Lietuvos-Lenkijos santykius. Juk juos visiškai kitaip pertvarkė Molotovo-Ribentropo susitarimas. Bet toje knygoje nerasime ne tik to pakto turinio, bet net nepaminėtas Molotovo vardas. Mat, tais laikais Molotovas buvo nemalonėje ir jį be specialaus leidimo negalima minėti net mokslineje literatūroje. Kaip tyčia, pasaulis sužinojo, kad Molotovas dar gyvas, tik iš pereinamo mėnesio pabaigoje iš vieno Maskvos savaitraščio. Galima spėti, kad po tokio ilgo laiko - jam 96 metai - jis buvo reabilituotas, nes Gorbačioviui buvo reikalingas Molotovo pritarimas dabartinei politikai. Molotovas pritarė, kad, girdi, reikalinga permaina, kurios ieškąs Gorbačiovas ir tam pritarianti net senoji Stalino klika.

'Gimtajame Krašte' stengiamasi įrodyti, kad ne tas M-R paktas, bet Muenchene padarytos vakariečių nuolaidos Hitleriui vedė prie karo. Žinoma, ten padarytos nuolaidos padarė Hitlerį. Bet jei einame atgal tuo keliu, turėtum manyti, kad dar daugiau jį padarė Vakarų nesipriešinimas vokiečių kariuomenės įvedimui į demilitarizuotą zoną, ir pagaliau turėtum prieti išvados, kad faktinai jau Versalio taika pasėjo naują karą.

Galvojama, kad anglių-prancūzų nusileidimas Hitleriui Muenchene 1938 m.

buvo jo laimėjimas, tačiau iš tikro Hitleris juo buvo nusivylęs. Jam atrodė, kad žaibiškais karo veiksmiais jis būtų daugiau iš karto laimėjęs. Hitleris manė, kad Chamberlainas jį Muenchene apstatė!

Anais laikais, spekuliuojant apie ateitį, turėjo kilti ir mintis apie galimybę, kad Hitleris pasuks į Rusiją. Britų premjerui Chamberlainui tai neatrodė artimos ateities dalyku, o jei ir kiltų vokiečių-sovietų konfliktas dėl Ukrainos - pareiškė jis 1938 m. rudenį ministerių kabineto posėdyje - britų tai neliestų.

Gandai apie kitą kombinaciją - vokiečių-sovietų susitarimą - kursavo jau nuo sekančių, 1939 metų pavasario. Tų metų balandžio mėn. JAV-bėse Saturday Evening Post paskelbė pabėgusio NKVD rezidento Olandijoje Krivitskio (iš tikro Samuelio Ginsbergo) teigimą, kad Stalinas siekia susitarimo su Hitleriu jau nuo 1934 metų. Britų užs. reik. min. 'specialistai' į tai pažiūrėjo skeptiškai. Girdi, Stalinas su Hitleriu per daug skiriasi ideologiniai. Iš tikro - jie buvo panašūs kaip du vandens lašai.

Skeptiškai britų specialistai pažiūrėjo ir į Leipzigo burmistro Carl Goerdeleer gegužės 6 d. pranešimą, kad vokiečių karinė vadovybė gavo 'naują ir netikėtą' Sovietų Sąjungos pasiūlymą, lygiai kaip ir į pranešimą per agentus apie Goeringio adjutanto, generolo Bodenschaft pareiškimą apie pasikeitimą sovietų-vokiečių santykiuose. Gegužės 17 d. ministerijos gen. sekr. Vansittart pranešė ministeriui Halifaxui, jog gavęs žinių iš 'visiškai patikimo šaltinio', kad Hitleris per čekų generolą Sirovy pasiūlęs Rusijai pasidalinti Lenkiją, atplėšti Besarabiją, paimti savo kontrolėn Dardanėlių sąsiaurį ir patraukti į ... Indiją.

Cia reikia pastebėti, kad Vokietijoje tuo laiku buvo nemažai žmonių kurie manė, kad Hitleris Vokietiją stumia į pražūtį ir mielai apie tai informavo britus, ragindami Hitlerį sustabdyti kol dar ne vėlu. Jų tarpe buvo ir Vokietijos karinės žvalgybos v-kas adm. Canaris su savo padėjėju. Matydami

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuviai respublikonai su buv. kandidatu į U.S. Senatą Mike Antonovich. Iš kairės: Antanas Mažeika, Anatolijus Milūnas, Raimondas Kudukis, Mike Antonovich, Liucija Mažeikienė, Kazimieras Oksas ir Eugene Žiūrys.

Respublikonų Tautybių Grupių suvažiavimas Kalifornijoje

Š. m. birželio mėn. 26-29 dienomis Los Angeles Airport Hilton & Towers viešbutyje įvyko visos Amerikos Respublikonų Tautybių Grupių Tarybų suvažiavimas. Jame dalyvavo delegatai, kurie atstovavo Tautybių Federacijas ir Valstybių Respublikonų Tautybių Grupių Tarybas. Lietuviai respublikonai šiame suvažiavime dalyvavo: iš Chicagos 2, Clevelando 1, Detroito 1, Connecticut 3, San Francisco 3 ir Los Angeles 13.

Šiame suvažiavime nebuvo rinkimų, nes tai daroma kas antri metai. Darbo posėdžiuose buvo svarstoma keliamos mintys, kad reikia stengtis suorganizuoti daugiau etninių grupių. Pagyventi jaunų respublikonų

veiklą, sudarant jiems geresnes sąlygas veikti ir iš jų neimti nario mokesčio.

Peržiūrėtos ir pataisytos "By-Laws", kurias paruošė Eugene Žiūrys. Jis pats vedė šią posėdžio dalį — kurią pravedė pasigerėtinai gerai. Šiame posėdyje buvo gana gyvos diskusijos, jose aktyviai dalyvavo ir lietuviai: R. Kudukis iš Clevelando, K. Oksas iš Chicagos, J. Urbonas iš Detroito ir V. Šliūpas iš San Francisco.

Spaudos posėdyje pirm. Frank Stella supažindino spaudos atstovus su Naujų Piliiečių Programa ir pranešė, kad šiais metais norima pasiekti 15,000 naujų užsiregistravusių respublikonų. Yra bandoma ir prašoma padaryti Imigracijos

Įstatymų pakeitimus. Spaudos atstovai kėlė klausimus į kuriuos atsakinėjo pirm. Frank Stella.

Kaip ir kiekvienoje konvencijoje, be darbo posėdžių, dar stengiamasi laiką išnaudoti ir pabendrauti su svečiais ir politikieriais. Penktadienio vakare įvyko Century Club priėmimas, kurio tikslas buvo sukelti daugiau pinigų (dalyviai aukojo po \$100.00) ir ta proga susipažinti ir pabendrauti su politikieriais. Gaila, kad šį kartą taip susidėjo, kad tik vienas buvęs kandidatas į JAV senatą Mike Antonovich dalyvavo.

Šeštadienį buvo bendri priešpiečiai su trumpa menine programa ir pagrindiniu kalbėtoju, kuriuo buvo buvęs Samoas gubernatorius Peter Coleman. Vakare įvykusiame bankete pagrindinę kalbą pasakė ir Kalifornijos gubernatorius Deukmejian sveikinimą perdavimą jo padėjėjas dr. John McCarthy. Meninėje dalyje kiniečių mergaičių grupė gražiai pašoko kaspinų šokius.

Šeštadienį "Awards Brunch" metu visos Amerikos Respublikonų Tautybių Grupių Tarybos pirm. Frank Stella pagerbė pasižymėjusius respublikonų veikloje asmenis ir Tautybių Grupės jiems įteikdamas įvertinimo pažymėjimus. Šiais metais ir vėl lietuviai buvo atžymėti net 3 kartus. Liucijai Mažeikienėi buvo įteiktas "Out-

(Nukelta į 3 psl.)

Frank Stella įteikia "Award" Liucijai Mažeikienėi. Nuotraukoje iš kairės: Anatolijus Milūnas, Liucija Mažeikienė, Radi Slavoff ir Frank Stella.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Ankvalga*

Nervų karas prieš Reagano-Gorbočiovo susitikimą. - Mitterrand Maskvoje: 'Europa nuo Atlanto iki Uralo' - Maskvos olimpiniai žaidimai.

Nors Reagano-Gorbačiovo susitikimo negalima laukti anksčiau negu š.m. pabaigoje po lapkričio mėn. rinkimų, viršūnių konferencijos klausimas yra gyvas ir abi pusės norėtų jį pristatyti kaip savo laimėjimą. Tokioje situacijoje Gorbačiovo pozicijos yra kiek gerėlesnės nes sovietinė visuomenė TURI galvoti taip, kaip jis įsako. Tuo tarpu Amerikoje kiekvienas gali turėti ir pareikšti savo nuomonę. Kadangi taika yra geriau už karą, kiekvienas susitarimas, galįs pratęsti taiką, Amerikoje yra laikomas geras ir siektinas, nepaisant tam reikalingų nuolaidų. Už tat prezidentas turi jausti labai stiprų politinį spaudimą 'nueiti paskutinę mylią' iki to susitikimo dėl ginklų kontrolės, kas faktinai padeda tik sovietams.

Pentagonas, t.y. jo civiliai pareigūnai (kariams nepridera kalbėti) su paskretorium Richard Perle priešakyje, galvoja, kad JAV gali

Hitleris ir Stalinas

(Atkelta iš 1 psl.)

nepasitikėjimą savo pranešimams, vokiečių - kaip dabar sakytumėm - disidentai iš desperacijos juos 'tirštino', kas, deja, pasitikėjimą jiems tik mažino.

Gresiant vokiečių-sovietų susitarimui galimybė, britai neturėjo kito būdo nuo to sovietus sulaukyti, kaip tik patiemis su jais susitarti. Už derybas tuo reikalu buvo aukštieji užs. reik. ministerijos pareigūnai, bet - kaip gegužės 20 d. savo dienoraštyje įrašė lordas Cadogan - Chamberlainas giliai nepasitikėjo Rusija: 'Ministeris pirmininkas yra taip dabar nusiteikęs, kad jis greičiau atsisistatydins, negu pasirašys sąjungos su Rusija sutartį!' Tą užsimojimą vėsino bendra pažiūra, kad nors sovietai turi gerą žvalgybą, jų kariuomenė po visų Stalinų 'čistkų' buvo tada silpna.

I Maskvą buvo pasiūstas admirolas su labai ilga pavarde - Sir Reginald Aylmer Ranfurly Plunkett-Erle-Drax, kuriam dar prieš išvykstant Chamberlainas privačiai pareiškė, kad parlamentas jį privertęs eiti toliau negu jis pats norėjęs. Drax neturėjo nei jokių aiškių instrukcijų, nei įgaliojimų. Jų jam ir nereikėjo - jis nė iš toli negalėjo lygintis su Hitlerio pasiūlymu Stalinui paimti Latviją ir Estiją bei dalį Lenkijos. (b.d.)

gyventi ir be susitarimo dėl atominių ir raketinių ginklų, tik turi būti budrios ir kantrios. Paskutinis būdo bruožas labai tolimas JAV-bėms, nors jį būtinai rekomenduoja savo paskutinėje knygoje Z. Brzezinski.

Nors dabar visi sutinka, kad prezidento Reagano pradėta strateginio apsigynimo iniciatyva, vad. 'žvaigždžių karo' sumanymas grąžino sovietus prie derybų stalo, tačiau daugumas daugiau paisyti kolumnistų - kaip pvz. NY Times Tom Wicker ir James Reston - aiškinimo, kad Reaganas turėtų norėti užbaigti savo prezidentavimo terminą koku nors susitarimu su sovietais, nes kitaip jis negalės girtis savo strateginės apsigynimo iniciatyvos pasiekimu: be susitarimo jis pasirodys tuščias burbulas.

Atrodo, kad ir Reaganas kiek panašiai galvoja. Jis pradėjo geriau atsiliepti apie naujausius sovietų pasiūlymus ir savo susitikimo su Gorbačiovu šansus. tuo tarpu Gorbačiovas viešai laikosi labai karingai, už nesusitikimą kaltindamas 'amerikiečių pusę', tačiau žemesni sovietų pareigūnai kalba optimistiškiau. Žinant sovietų santvarką sunku patikėti, kad jie taip daro be įsakymo iš viršaus.

Siame krašte garsiai kalbama apie nesutikimą tuo reikalu tarp Gynybos ir Valsybės departamentų, kas esą kliudo prezidentui apsispręsti. Iš tikro, dažnai ateina mintis, kad prezidentas tuo tikru ar tik išpūstu nesutikimu gali tik pasinaudoti: 'kad juos nuraminti' - galėtų jis sakyti, 'aš turiu gauti daugiau nuolaidų iš jūsų (sovietų)'.

...

Tuo tarpu naujoms spekuliacijoms progos davė Prancūzijos prezidento Mitterando apsilankymas New Yorke laisvės statulos sukakties proga ir pasimatymas ten su prezidentu Reaganu, bei tuo jau po to jo viešnagė Maskvoje.

Gorbačiovas tuoj pasinaudojo ta proga iškelti Charles de Gaulle idėją apie Europą nuo Atlanto iki Uralo. De Gaulle, kaip žinia, amerikiečių nemėgo, tačiau suprato, kad Europa iki Uralo galima tik tuo atveju, jei sovietai iš savo nagų išleistų pagrobą Centro ir Rytų Europą - bet apie tai Gorbačiovas nenori kalbėti. Dar daugiau - neseniai viešėdamas Lenkijoje jis pagyrė Jeruzelskį už Solidarumo su tramdymą, kartu pakartoda-

mas Brežnevo doktriną, savo laiku paskelbtą Prahoje. Toji skamba, kad jei sovietų pastatyti 'socialistiniai' režimai negali susitvarkyti, sovietai yra įpareigoti juos išlaikyti. Praktiškai tai reiškia, kad jie turi besąlyginiai klausyti 'vyresniojo brolio'. Mitterando pozicijos yra ne labai stiprios namuose. Dešinioji koalicija turi daugumą seime ir ministerių pirmininką. Nors jo, kaip prezidento, teisės pagal konstituciją didelės, tačiau rankos yra seimo suvaržytos. Jis ir pats pareiškė nenoris tarpininkauti.

Jau Leninas žinojo, kad kapitalistai kartais gerai sutaria su komunistais. Tai matome ir dabar Maskvoje vykstančiose 'geros valios' žaidynėse. Mintis jas surengti atėjo televizijos tinklo magnatui Ted Turner. Jam atrodė, kad sovietų Los Angeles žaidynių boikotas pakenkė abiejų kraštų santykiams ir, kad tą išpūdi pataisyti, sutarė Maskvoje praveisti 'privačias, geros valios' žaidynes, pamėgdžiodant olimpines. Sovietai iš to biznio nemažai laimės savo propagandai, o Turneris turėtų sulaukti daugiau žiūrovų savo transliacijoms iš Maskvos ir kartu daugiau skelbimų.

JAV komandoje dalyvavo apie 10 karių, kuriuos Gynybos sekretorius Wienbergeris iš Maskvos atšaukė aiškindamas, kad kariams draudžiama dalyvauti sporto varžybose, kuriomis siekiama ideologinių ar komercinių tikslų. Užsigavęs Turneris aiškina, kad jis tik norėjęs padėti palaikyti gerus santykius, kurių siekia pats Reaganas propaguodamas kultūrinius ryšius ...

...

Siame krašte pradėtas tardymas išaiškinti šamokslą tarp ginklavinimosi pramonės ir Izraelio, pristatyti jam technologiją, reikalingą vadinamų 'Cluster bomb' gamybai. Tos duoda labai daug skeveldrų pavojingų žmonėms, bet ne šarvuotiems. Tokių bombų pardavimas Izraeliui buvo sustab-

Iš kitos pusės

J. Sakas-Sakevičius savo knygoje apie Juozą Vailokaitį (žiūr. šio Nr. atkarpą — 'Prestono paskalas') tarp kitko svarsto daug kam kilusį klausimą, kaip suderinti kunigo pašaukimą su bankininko profesija. Kun. V. Bagdonavičius autoriui paaiškines, kad Kristaus religija yra ne vien žodžio, bet gyvenimo sąranga. Tai remiama ir citata iš apaštalo Jokūbo laiško:

"Jei tavo brolis ir sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdieninio maisto ir kas nors jiems tartų: eikite ramybėje ir pasisotinkite, o ne duotų kas reikalinga jų kūnui, — kas iš tų žodžių". (157 psl.). Bet kaip suderinti tuos žodžius su tokia ūkio Banko politika:

"Reikia pažymėti, kad ūkio Banko tarnautojams buvo mokoma mažiau, negu kitose įmonėse ar įstaigose už panašius darbus... Tarnautojai ne kartą reikšdavo tylų nepasitenkinimą." (155 psl.). Arba:

"Ūkio Bankas visada stengėsi paimti iš savo klientų pakankamai apdraudimų. Žmonės net sakydavo, kad Vailokaitis ima dvigubą apdraudimą. Taip atsitikdavo tais atvejais, kai skolininkai bankui įkeisdavo nekilnojamąjį turtą ir dar turėdavo išduoti ir vekselius." (126 psl.).

Atseit, kad gauti paskolą iš banko neužtekdavo tik atsidurti bėdoje, kaip apaštala laikais. Atvirkščiai, reikėjo turėti rimtą užstatą. Labdarybės čia nebuvo ir... negalėjo būti.

Tiesa, pats kun. Juozas asmeniškai pasitenkindavo mažu. Gyveno jis butelyje prie savo banko, kaip koks sargas. Automobilius pirkė tik 'second hand' be maito, kuris pas mus buvo didelis, iš atvažiavusių tėvynės pasirodyti turtingų JAV kunigų. Atrodo, kad vienintelė sau leistina prabanga buvo automobilis nuvažiuoti retkarčiais į užsienio kurortus, sykį ar du net pasiekti Monte Carlo su vienu bičiuliu iš Petrapilio laikų.

Vailokaičių finansinės 'imperijos' reprezentatiniai reikalai atiteko broliui Jonui. Būdingai anų laikų ūkinei padėčiai ir psichologijai, ir jis neturėjo savo atskiroms, bet tik prašmatnų butą išnuomavimui skirtame pastate. Kai kurie jo butai buvo išnuomoti aukštiesiems pareigūnams, kurie, ėjo gandai, vėlavosi su savo nuoma. Jis nustebino kauniečius bene 1930 m. nusipirkdamas Berlyno tarptautinėje automobilių parodoje aniams laikams nepaprastai prašmatnų 'Ford' kabrioletą 50.000 litų vertės...

Už tat kai perskaitai J. Sako teigimą, kad apie 1935 metus 'daug kas priekaištavo, kad ūkio Bankas ir jo kitos įmonės yra gerokai atsilikusios... kad reikės samdyti specialistus ir jiems mokėti didesnius atlyginimus' — pradėdi abejoti ar kunigui reikėjo mestis į biznį. Jis tikrai būtų galėjęs daugiau nuveikti visuomeniame gyvenime, kuriam irgi trūko sumanių darbininkų. Žinoma, anais laikais, po visų karo sunaikinimų, daug kam atrodė, kad reikia skubiausiai sutelkti dar likusį kapitalą ir įkinkyti jį krašto ūkio atstatymui. (vm)

dytas 1982 m. paaiškėjus, kad jos buvo pavartotos ne tik prieš didelius kariuomenės telkinius, kaip to reikalaujo susitarimas tarp JAV ir Izraelio. Po to Izraelis užsimanė jas pasigaminti pas save, išigyjant reikalingą technologiją, kurią parduoti JAV yra uždrausta.

GOVERNMENT JOBS
\$16,040 - \$59,230 / yr. Now Hiring. Call 805-687-6000 Ext. R-5823 for current federal list. (27-34)

STAFF NURSING POSITIONS
Coldwater Regional Center is a new 300-bed psychiatric facility of Michigan Department of Mental Health. Beautiful community, Southern MI., surrounded by lakes offering unlimited recreational opportunities. Competitive, exceptional benefit package. Contact: Ina Whitney, Personnel Director, Coldwater Regional Mental Health Center, 620 Marshall, Coldwater, Mich. 49036. 517-279-9551. (22-28)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtina išreikšti redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami
tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Užbaikime pradėtus projektus

A. LITUANISTIKOS KATEDRA

Lituanistikos katedra prie Illinois universiteto Chicagoje, jau antri metai veikia, dėstant prof. dr. Broniui Vaškeliui. Praeitais metais iš lituanistikos magistro laipsniui ruošėsi 7 studentai ir du daktarantai. Tai yra didelis lituanistika susidomėjimas, nes mokslo laipsniams ruošti pakaktų 2-3 studentų. Net ir Vilniaus universitete lituanistikos mokslų laipsniams įsigyti yra nedaug didesnis skaičius.

Bet gi lituanistikos katedroje studijos yra tik pradėtos, nes dar neužbaigtas reikiamo kapitalo kaupimas ir būtinų mokslo priemonių parūpinimas.

Kaip žinome, pagal sutartį su Illinois universitetu Chicagoje, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba yra pasižadėjusi įmokėti 600,000 dol., o universitetas tada pridės 75,000 dol., ir iš gaunamų palūkanų išlaikys profesorių bei pagalbinių personalą ir priemones.

Iki šiol PLB Fondas jau įmokėjo 400,000 dol., o trūksta dar vieno trečdalis — 200,00 dol. Lit. katedrai finansų telkimu rūpinasi PLB Fondo direktorių pirmininkas V. Kamantas su gausiu komitetu ir yra pasiekęs gerų rezultatų. Iš reikiamų 200,000 dol. jau turima 150,000 dol. Taigi, betruksta tik 50,000 dol., kuriuos tikisi surinkti iki šio rudens. Reikia tik truputi pasispausti ir trūkstama suma bus sukaupta. Per ketverius metus suaukojome 550,000 dol., tai trūkstamus 50,000 dol. surinkti neturėtų būti neįveikiamų kliūčių.

Aukas siųsti: Lithuanian World Community Fund, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636, telef. (312) 778-2200.

PLB valdybos vicepirm. ir PLB Fondo išdininkas Stasys Jokubauskas pranešė, kad šią vasarą bus

vykdomas dovanų paskirstymas. Laimėjimų knygutės išsiuntinėjamos plačiai lietuvių visuomenei. Gavus knygutes, nenumeskite į šalį, bet tuojau pat užpildykite ir šakneles su čekiu grąžinkite PLB būstinės adresu. Visos aukos ir laimėjimai nurašomi nuo mokesčio (I. D. 36-3097269).

Lit. katedros finansiniam vajui užbaigti yra sudarytas 19 narių komitetas, vadovaujamas veiklaus visuomenininko dr. Petro Kisieliaus ir jo pavaduotojos, PLB vicepirm. Birutės Jasaitienės. Komitetas š. m. spalio 4 d. Jaunimo centre ruošia iškilmingą vajuos užbaigimą-pokylį, kurio metu bus įteikta Illinois universitetui priklausoma rasta. Užbaigtuvių pokylyje pasižadėjo dalyvauti universiteto vadovybė ir kiti žymūs svečiai.

Komitetas prašo lietuviškąją visuomenę šiame istoriniame pokylyje dalyvauti ir vietas rezervuoti PLB valdybos būstinės adresu ar telefonu (312-778-2200).

B. VASARIO 16-TOS LIETUVIŲ GIMNAZIJA

Antras svarbus projektas, vykdomas Vokietijos LB-nės ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos, yra Romuvoje statomas berniukų bendrabutis ir gaisro sunaikintos pilies atstatymas. Abi šiol statybos, kaip ir Vasario 16 gimnazija yra remiami Vokietijos Federalinės ir Kraštų valdžios, bet ir lietuviams reikia tam tikrą dalį pridėti. Vokietijoje gyvena nedidelis skaičius lietuvių ir jiems vieniems šias nuosavybes bei gimnaziją išlaikyti būtų perdidelė našta. Jau senai veikia gimnazijai remti būreliai ir daug prisideda prie išlaikymo, bet dabar, kai vyksta milijoninės statybos, to nepakanka. Prie PLB valdybos Chicagoje veikia Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas, vadovaujamas energingo visuo-

menininko Karolio Milkovaičio. PLB valdybai šiame komitete atstovauja PLB vicepirm. švietimui ir tautiniam auklėjimui Birutė Jasaitienė.

Komitetas yra išsiuntinęs laiškus, prašydamas paramos gimnazijos statyboms tęsti ir užbaigti. Kaip Vokietijos LB Krašto valdybos pirm. inž. Juozas Sabas per Margučio radiją informavo, berniukų bendrabutis yra jau pakeltas po stogu ir lapkričio pradžioje turėtų būti perduotas naudotis, jei nepritrūks lėšų ir dėl jų nesulėtės statyba.

Pilies išoriniai atstatymo darbai vyksta ir šias išlaidas dengia draudimas, bet vidaus įrengimui reikia savų lėšų. Nėra abejonės, kad prisidės ir Vokietijos valdžia, bet tam tikrą dalį tenka patiems sudėti. Pilyje suprojektuota pora butų, ūkio patalpos, užsiėmimų kambariai ir t.t. Esamą pilies erdvę būtina išnaudoti ir pajungti naudingiems reikalams.

Komitetas prašo visuomenę nenumoti ranka į gautus laiškus, o kurie jų negavo, savanoriškai prisidėti ir čekius, išrašytus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu, siųsti išdininkei: Ms. Jadvyga Šliažas-Biskis, P. O. Box 911, Evanston, Ill. 60204.

Kiekviena auka nėra nei per didelė nei per maža. Prisidėkime visi pagal savo išgales ir išteklius.

Vasario 16 gimnazijoje mokinių skaičius yra pakilęs ir numato išsilaikyti, nes gimnaziją lanko viso pasaulio lietuvių vaikai. (Iš Chicago vyksta 6, o gal ir daugiau). Jiems pagalba irgi yra reikalinga.

Būkime dosnūs ir remkime vykdomus didžiuosius projektus.

P. S. Į gimnaziją įstojimo blankai gaunami: K. Milkovaitis, 6743 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629, tel. 312-737-6245.

Antanas Juodvalkis

Lietuvių grupė dalyvavusi "Awards Brunch" įvykyje. Prie stalo sėdi: Simas Kvečas, Giedra Gudauskienė, Valerija Baltušienė, Vytautas ir Vanda Šliūpai, Bernice Kellogg, p. Milūnienė. Stovi: Zina Dresliūtė, Laima Šimanskytė, Kazimieras Oksas, Antanas Mažeika, Eugene Žiūrys, Liucija Mažeikienė, Raimondas Kudukis, Zenonas Milūnas, Anatolijus Milūnas (kiti ne lietuviai svečiai).

Respublikonų suvažiavimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

standing Volunteer of the Year Award". Eugene Žiūrys "Outstanding Service of the Year Award" ir iš visų tautybių grupių už geriausią veiklą — Lietuvių Respublikonų Federacijai, jos pirm. Kazimierui Oksui.

Suvažiavimo metu visą dieną šeštadienį veikusioje tautybių grupių parodėlėje lietuvius atstovavo Giedra Gustaitė ir Leokadija Viliemienė. Lietuviški eksponatai ir knygos buvo labai skoningai ir gražiai ant stalų išdėstyti, dalyviai domėjosi ir turėjo progos susipažinti su lietuvių menu, gintais bei knygom.

Suvažiavimo proga, penktadienio vakare įvyko Lietuvių Respublikonų Federacijos metinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo atstovai iš šių valstybių: Kazimieras Oksas, Anatolijus Milūnas iš Illinois, Raimundas Kudukis iš Ohio, Jonas Urbonas iš Michigan, Eugene Žiūrys, Laima Šimanskytė ir Zina Dresliūtė iš Connecticut ir Simas Kvečas, Bernice Kellogg, Antanas ir Liucija Mažeikos iš Kalifornijos. Pirmininkas Kazimieras Oksas padarė išsamų Federacijos metinį veiklos pranešimą. Atskirų vietovių atstovai žodžiu painformavo apie veiklą savo rajonuose. Pirm. Kazimieras Oksas už sėk-

mingą 30 metų veiklą Kalifornijos lietuvių respublikonams įteikė įvertinimo pažymėjimą Sąjungos pirm. Liucijai Mažeikienai. Ta pačia proga gavo pažymėjimą Los Angelėje respublikonų vieneto organizatorius ir jo pirmas pirm. Leonardas Valiukas. Po susirinkimo įvyko vaisės, į kurias atsilankė ir kitų tautybių atstovai.

Šis Amerikos Respublikonų Tautybių Grupių Tarybos atstovų suvažiavimas buvo eilinis, jame buvo svarstomi vidaus tvarkos ir veiklos reikalai, jieškota kelių geresnei ir didesnei veiklai išvystyti. Lietuviai gali pasidžiaugti, kad kiekviename suvažiavime pasirodome stipresni ir geresni lyginant su kitų Tautybių Grupių veikla. Tas yra matoma lietuvių veikėjų įvertinime, o taip pat ir pačios Lietuvių Respublikonų Federacijos nebe pirmą kartą laimint už politinę veiklą "Award". Sveikiname.

Antanas Mažeika

CAKE DECORATOR

Exp'd., full time, benefits. Wedding—novelty cakes. Apply in person, The Baker's Loaf, 29480 Northwestern Hwy., between Franklin and Inkster Roads, Southfield, Mich. (22-28)

HOUSEKEEPER

Live in housekeeper 5 days, Tues.-Sat. — Cleaning, laundry, some cooking and child care. — Seashore, during summer. Southern New Jersey. Excellent salary. References necessary. Call after 6:00 p.m. (609) 429-5176. (21-27)

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073

Woodhaven, N. Y. 11421

Prelato Olšausko bylos atgarsiai

(2)

V. Domeika

Knygoj "K. Olšauskas ir jo teismo byla" sakoma ir aiškinama, jog K. Olšauskas yra nekaltas ir buvo nu-
baustas be jokių kaltės įrodymų. Kas daro tokius teigimus? Autorius slepia savo asmenybę raidėmis K. S. Iš knygoj vartojamų Kanonu ir Konkordato nuostatų, o taip pat aiškinimų — kunigų prievolės bei teisės — reikia daryti išvadą, jog autorius yra susipažinęs su Bažnytine Teise, o todėl jis pats galėjo priklausyti dvasiškių luomui, arba būti jiems artimas ir patikimas asmuo.

Visi mes, kurie pažinome adv. Tumėną, žinojome jį kaip kruopštų ir sąžiningą advokatą, todėl, jei Tumėnas kalbėjo su autorium ir rodė jam medžiagą liečiančią Olšauską, tai adv. Tumėnas buvo tikras, kad autorius yra ne tik Olšausko draugas, bet ir jo reikalingas gynėjas. Priėmus dėmesį įvykius (1928 m.), reikia daleisti, kad autorius dabar yra nejaunesnis kaip 85-90 metų.

Iš autoriaus daromų prielaidų susidaro įspūdis, kad jis silpnai tesuprato Lietuvoj veikusio Baudžiamojo Proceso nuostatus.

Kas rašoma knygoj?

Autorius sakosi apžiūrėjęs Ustijanauskienės ir prel. Olšausko nužudymo vietas; aplankė Plungės kapines, kur yra palaidotas Olšauskas, klausinėjo tebesančius gyvus byloj dalyvavusius liudininkus, o taip pat žiūrėjo archyve esančius bylos duomenis.

Autorius knygoje operuoja tais daviniais, kurie buvo patiekti Apygardos Teismo ir Vyr. Tribunolo teismo posėdžiuose, jokių naujų davinų nepatiekia. Pagal autoriaus galvoseną, teismui patiektieji duomenys neįrodė, kad Olšauskas nužudė Ustinijauskiene, todėl jis turėjo būti išteisintas. Sustiprinti tą savo nuomonę, autorius daro įvairias politines prielaidas, pavyzdžiui:

Pradedant 1926 m. gruodžio mėn. ir baigiant 1940 m., Lietuva anot jo buvo valdoma tautininkų partijos diktatūriniu būdu (9 p.). Krikščionys demokratai reikalavo Seimą rinkti Konstitucijos numatytu laiku. Tačiau oficialinis laikraštis "Lietuva" 1927 m. kovo mėn. rašė, kad ne vyriausybė turinti turėti Seimo pasitikėjimą, o Seimas turįs gauti vyriausybės pasitikėjimą (10 p.). Kokie košmarai buvo keliami Lietuvoj valdant tautininkams liudija sekantys; savo tikslams siekti tautininkų val-

džia 1927 m. rudenį įsteigusi slaptą organizaciją "Lietuvos tautinė apsauga Geležinis Vilkas". Tai italų fašistų pavyzdžiu įsteigta smogikų organizacija. Oficialiai ji buvo įregistruota — Geležinio Vilko Sporto sąjunga. Į ją verbavo jaunos karininkus, policijos tarnautojus, studentus ir kitus samdinius. Geležinio Vilko organizacijos nariai buvo aprūpinami durklais, pistoletais ir kitais ginklais. Pirmasis jų uždavinys buvo įbauginti katalikų visuomenės ir politikų vadus. Ir tam jie naudojo įvairiausius būdus. Pav. kuri nors katalikų veikėją pagrobavo naktį iš buto, nuveždavo į mišką, primušdavo ir prigrasindavo tylėti. Apie tokius Geležinio Vilko metodus rašė ir V. Kapsukas (15 p.). Vykstant šiai bylai (1928-1930) daugelis žmonių gužčiojo pečiais, jaudinosi, kad čia yra kažkas nežinoma, kažkas nesuprantama. Tačiau kairiųjų, geltonosios ir valdinės spaudos sukeltos psichozės paveikti, viešai pareikšti savo nuomonę nedrįso. Tuometinės spaudos prel. Olšauskas buvo labiau niekinimas, negu kunigai Stalino laikais (7 p.).

Ar teisingos yra tos prielaidos?

Noriu pastebėti, jog savo gyvenime nepriklausiau jokiai politinei partijai ar organizacijai, todėl negalėjau žinoti, kas buvo ruošiamas ar daroma tų partijų užkulisiuose. Visas kraštas matė ir žinojo, jog po įvykusio perversmo, Seimas, krikščionių demokratų ir tautininkų balsais išrinko Valstybės Prezidentu A. Smetoną. Buvo sudaryta koalicinė vyriausybė, į kurią įėjo ir krikščionis demokratų. Sulaikius dr. Pajaujį — Seimas pareiškė vyriausybei nepasitikėjimą, buvo paleistas Seimas ir krikščionis demokratų pasitraukė iš vyriausybės. Žmonėse ėjo gandas, kad tikroji "koalicinės vyriausybės sugriuvimo priežastis buvo nekurių krikšč. demokratų vadovų noras vieniems patiems paglemžti vaidžios vairą į savo rankas. Daugelis žymių katalikų ir kunigų šliejosi prie Smetonos ir iki pabaigos palaikė jo vadovą politiką.

Kauno Apygardos Teisme buvo žiūrima ūkininkų Sąjungos byla. Palaikyti kaltinimą buvo pavesta prok. pad. ats. maj. A. Kubiliui ir man. Toje byloje, be kitų, buvo kaltinamas Papilės klebonas prel. Jarulaitis. Matydavau, jog po-

sėdžio pertraukų metu, prel. Jarulaitis eidavo į netolimai esančią Prezidentūrą — atsigerti arbatos. Panašūs įvykiai parodo, jog prezidento Smetonos santykiai su katalikų dvasiškijs buvo geri. Todėl negali būti jokio įtarimo, kad prezidentas būtų norėjęs, kad prel. Olšauskas būtų nekaltai nu-
baustas.

Be to, vieno asmens ar grupės noras pakaltinti prel. Olšauską negalėjo turėti jokios įtakos į žiūrimą bylą. Kodėl? Dar 1919, Valstybės Taryba priėmė laikinąjį Lietuvos teismų sutvarkymo įstatymą, pagal kurį buvo organizuojami Lietuvos civiliniai teismai. Visos, Lietuvoj buvusios, vyriausybės t. y. kalicinės, krikščionių demokratų, valstiečių liaudininkų ir soc. demokratų, o taip pat tautininkų grupės prisilaikė įstatymų ir gerbė teismų nešališkumą.

Todėl teismai, nežiūrint kokia buvo vyriausybė, savo veiksmus atlikinėdavo vien prisilaikant veikiančių įstatymų. Teigimas, kad prof. Voldemaras, norėdamas kenkti krikščionims demokratams ir katalikams, įsakė areštuoti prel. Olšauską, yra sąmoninga netiesa. Tikrumoj prel. Olšauskas buvo sulaikytas ir laikomas Kauno kalėjime atitinkamu tardytojo Zostauto nutarimu.

Kaip jau minėjau, 1929 m. Dr. Šliupas parašė ir išleido knygą "Tikri ir netikri šventieji". Tos knygos įžangoje paminėta, kad prel. Olšauskas, kaltinamas žmogžudystėje, katalikų gali būti pakeltas ar paskelbtas šventuoju. Kauno Metropolijos Kūrija, radusi toje knygoje tam tikrus katalikų dogmos paniekimus ar įžeidimus, kreipėsi į teismą pripažinti Šliupą įžeidusį tikinčiųjų jausmus. Šiaulių Apygardos Teismas pripažino Dr. Šliupą kaltu ir sutabdė sakytos knygos platinimą.

Noriu tuo parodyti, jog prieš įstatymus visi asmenys buvo lygiai traktuojami. Pav. šiaulių Apygardos Teisme buvo žiūrimos kun. Spudo ir kun. Baliutavičiaus bylos. Pirmasis buvo nu-
baustas už apgaulingą Girdvainienės dvaro išviliojimą, o antrasis už melagingą teisme duotą parodymą. Kiek prisimenu, abu mini mi kunigai atliko bausmes Kretingos vienuolyne. Tokiu pat principu reikia žiūrėti ir į Olšausko bylą. Reikia nepamiršti, jog teisme prel. Olšauskas buvo gynamas — atstovaujamas advokatų — A. Tumėno ir P. Leono. Jei kas būtų buvę

■ laiškai Dirvai

GRAŽŪS ATSILIEPIMAI

Dirva gavo nemažai komplimentų dėl atspausdinto prel. Jono A. Kučingio pamokslo, pasakyto š. m. gegužės 25 d. šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, Ca., Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo proga.

Prel. J. Kučingis gavo tiesiogiai daug laiškų iš asmenų, reiškiančių jam dėkingumą už pareikštas mintis.

Čia spausdiname porą ištraukų iš laiškų.

Mielas Prelate,

Jau kiek anksčiau iš grįžusių į Čikagą po jų seimo tautininkų girdėjau apie Paties pamokslą, kurį jie labai gyrė. Dabar jo tekstą perskaičiau "Dirvoje". Labai apsidžiaugiau Sveiko įžvalgumu į mūsų lietuviškus ir kovos dėl Lietuvos laisvės reikalus. Tai beveik išbaigtos programos metmenys, kuriuos galima padėti visų veiksmų, partijų, grupių ar atskirų asmenų veiklos pagrindan — vyk-

neleistina, minimi advokatai būtų pareiškę teisme.

Įrodymai

Visose bylose teismai daro sprendimus pasiremiant tais daviniais, kurie patiekiami teismo posėdžių metu. Apie tai surašomas teismo posėdžių protokolas. Olšausko byloj Kauno Apygardos Teismas, apsvaustęs sakytus davinys, vienbalsiai priėjo išvados, kad Olšauskas yra kaltas papildęs sakyta nusikaltimą. Tokią pat išvadą padarė Vyr. Tribunolas. Savo samprotavimus ir išvadas teisėjai surašė motyvuotuose sprendimuose.

Prel. Olšausko byla yra ok. Lietuvos archyve. Nežinau, ar kas turi posėdžių protokolų ir motyvuotų sprendimų nuorašus. Nors buvau su jais susipažinęs, bet, tiek laiko praėjus, negaliu beprisiminti.

1933 metų rudenį apsigyvenau Kaune. Čia susipažinau su prok. Byla ir Valčiu, o taip pat su teisėju Staškevičium (jie dalyvavo Olšausko byloj). Byla, Valtis ir Staškevičius, mano patyrimu ir supratimu, buvo aukštos kultūros asmenys ir jei jie ką darė ar reikė savo nuomos, jie tą darė pagal savo įsitikinimą ir sąžinę.

(Būs daugiau)

ATTITASYMAS

Praeitame Dirvos numerio, rašant apie prel. Olšausko bylą, klaidingai buvo atspausdinta Ustijanauskienės pavardė.

dymui.

Deja, tokių dvasininkų, kaip Tamsta Prelate, mūsų suose labai mažai tėra. Tai gi ir lietuvių katalikų parapijos Amerikoje neatlieka to uždavinio, kuris jai skirtas ir kurį turėtų atlikti. Ačiū Tamstai už teisingą žodį ir lietuviškojo reikalo tikrą supratimą bei nurodymus.

Nuoširdžiai sveikina

Bronius Kviklys

Mielas ir brangus Prelate Jonai,

Gerėjausi Jūsų labai prasmingu pamokslu, atspausdintu "Dirvoje". Jame iškeltos ir pagrįstai išdėstytos mintys tinka ne vienos kurios organizacijos žmonėms, bet visiems brangios Tėvynės netekusiems jos vaikams. Tai ne šabloninis pabertų žodžių srautas!

Plateliškis

PAGERBTAS DR. VLADAS ŠIMAITIS

Dr. V. Šimaitis, sulaukęs amžiaus sidabrinės sukakties, buvo gausiu būrių draugų, gerbėjų ir pažįstamų pagerbtas birželio 28 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje, Chicagoje.

Prisirinko pilna salė, gerokai virš 200 svečių. Tas parodo, kad sukaktuvininkas buvo didžiai visuomenės gerbiamas ir daug pasidarbavęs patrijotinėje lietuviškoje visuomenėje ir organizacijose: Registruotoje Lietuvių Bendruomenėje, VLIKe, ALTe, Darbo Federacijoje ir Lietuvių Fonde pirmasis išdininkas.

Bet, turbūt daugiausia darbo ir pasišventimo nuo pat pradžios įdėjo į RLB.

Visai nesuprantama, kodėl pagerbimo pravedėjas, Viktoras Šimaitis, visai nepaminėjo, kad Dr. Vladas Šimaitis, yra labiausiai įsijungęs į RLB eiles ir, yra dabartinis, RLB prezidiumo pirmininkas. Be to, pakviečiant Dr. V. Dargį tarti žodį, visai nepranešė, kad Dr. V. Dargis yra RLB pirminkas.

Šioje, Dr. Vlado Šimaičio sukaktuvinėje šventėje didelė dauguma svečių, buvo R. L. B. nariai. Bet pagerbimo pravedėjas patvarkė taip, kad gavosi įspūdis, kad Dr. Vladas Šimaitis nebuvo RLB žymus veikėjas ir salėje nebuvo nė vieno RLB veikėjo ar nario.

Augustas Paškonis

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pakeliui į atgimimą

Čiurlionio ansamblio koncertas

Vytautas Matulionis

Ilgai garsintas ir nekantariai lauktas Čiurlionio ansamblio metinis koncertas, naujo vadovo Ryto Babicko rankose, su pusnauja programa, prakaite skęstant ir dainininkams ir klausytojams, pagaliau įsikūnijo vasaros karštyje 1986. VI. 22. Dievo Motinos parapijos salėje Clevelande. Pradėtas netikėtai, bet sveikintinai pavyzdgingai laiku ir užbaigtas be įkylėjusių dėkojimų, linkėjimų ir betikslinio muistymosi scenoje, koncertas truko maždaug dvi valandas ir pilnos salės publikos buvo priimtas šiltai.

Koncerte buvo atlikta devyniolika dainų ir du dalykai vien kanklėmis, kurie kompozitorių-harmonizatorių atžvilgiu pasiskirstė taip: A. Mikulskis — 10 (įskaitant ir aukščiau minėtus kanklių numerius), R. Babickas — 4, A. Naujalis — 1, L. Abarius — 1, J. Švedas — 2, J. Žilevičius — 1, N. Martinonis — 1, Br. Budriūnas — 1. Visos dainos, išskyrus dvi moterų choro ir keturias mišraus choro dainas su kanklių pritarimu, buvo atliktos *a cappella* — be instrumentinės paramos.

Pirmoji programos daina (A. Mikulskio harmonizuota "Mes padainuosim") buvo gražiu koncerto įvadu. Dainoje "Per šilėlį jojau" (R. Babickas) trūko balsinių spalvų, buvo per daug *forte* ir permaža *piano*. "Už Raseinių" (J. Naujalis) — įdomiai išvystyta ir atlikta daina, gana smulkmeniškai apipavidalinta, su dailia užbaiga, nors moterų balsuose kartkartėmis girdėjosi toniniai nukrypimai. "Augo bernelis" kiek nukentėjo nuo per didelio vienodumo. Puikioje J. Žilevi-

čiaus dainoje "Anoj pusėj ežero" mišrus choras susidūrė su dideliais sunkumais: paskiri balsai skambėjo netvirtai, įstojimai buvo netikslūs, bendrai vyruose jautėsi detonavimas, tenorams ir sopranams trūko plačios apimties aukštųjų gaidų. Didelės dirigento pastangos chorą suvienyti čia buvo tik dalinai sėkmingos. Ši daina dabartiniam ansamblio sąstatui yra dar persunki.

Iš keturių vyrų choro atliktų dainų — "Kai aš jojau per žalią girelę" (A. Mikulskis), "Lygioj lankelėj" (J. Švedas), "Oi, džium, džium" (N. Martinonis) ir "Ant marių" (Br. Budriūnas) — geriausiai pavyko J. Švedo ir N. Martinonio kūriniai. Juose muzikinės nuotaikos kaitaliojosi raiškiai ir įvairuojančiai, o ne lengvas *forte* ir *piano* lygsvaros išlaikymo uždavinys buvo sėkmingai išspręstas. Gražioji Budriūno daina "Ant marių" vyrų chorui buvo kietesnis riešutas, kurio jie visiškai ir neperkandė. Nors bosai ir baritonai joje buvo sodrūs ir savimi pasitikintys, tenorams trūko čia būtinų stiprių ir lengvai pasiekiamų aukštųjų gaidų. Tokių gaidų stokojant, ši daina nustojo nemažos dalies savo įspūdingumo.

Antroji koncerto dalis buvo pradėta trimis moterų chorui harmonizuotomis (R. Babickas) dainomis: "Oi ant kalnelio", "Du bicineliu" ir "Oi, cikiai, cikiai". Tai lyg trumpas dainų ciklas (klausytojai buvo paprašyti ploti tik visoms trimis dainoms pasibaigus), kuris buvo atliktas šioms dainoms būdinga nuotaika, švari tonu ir prasmingai išryškintais

Iš Čiurlionio ansamblio koncerto birželio 22 d. Clevelande. Prieky solistai: A. Babickienė, L. Čaplickienė, A. Gylis, V. Lager ir vadovas R. Babickas. V. Bacevičiaus nuotr.

tarmiškumais. Iš šių švelnių dainų dailiausioji buvo "Du bicineliu". Bendrai, moterų choras skambėjo geriau už vyrus.

Įgudusių Onos Mikulskienės mostų vedami kanklininkai (orkestru pavadinti dar per daug) klausytojams suteikė malonų gaivinantį atodūsi. Skambus buvo trio "Ar aš ne vyšnelė" (A. Mikulskis), bet "Lietuviškų tautinių šokių suita" (taip pat A. Mikulskio) galėjo būti ir laisvesnė. To priežastimi galėjo būti ir kai kurių kanklininkų nepapankamas dirigentės mostų sekimas: kai kurie buvo taip uoliai įnikę į kanklių stygas, kad pažvelgti į dirigentę laiko ir pritrūko... Būtų įdomu (ir naudinga) kanklininkų tarpe turėti daugiau vyrų (dabartiniame sąstate matėsi tik vienas), tuo atmiešiant "įgimtą" kanklių švelnumą sodresniais, didesniais, skirtingesniais garsais išplaukiančiais iš naujoviškesnėmis muzikinėmis priemonėmis šiam senovės instrumentui sukurtų kūrinių. Bandymams čia yra plati dirva.

Koncertas užbaigtas šešiomis A. Mikulskio harmonizuotomis liaudies dainomis su kanklių pritarimu: dviem moterų chorui ("Kur

lygios, lygios lankos" ir "Per žalią girelę") ir keturiomis mišriam chorui ("Klaipėdužė", "Nuvažiav tėvelis", "Žveng žirgelis lankoj", "Papartėlis"). Iš moterų choro dainų stipresnį įspūdį paliko "Kur lygios, lygios lankos", o mišraus choro "Papartėlis" sužibėjo beveik pilnu ankstyvesniu ansamblio pajėgumu — daina perduota pakiliai, laisvai, nuotaikingai, grakščia slinktimi. Ilgoka "Klaipėdužė" buvo įveikta tik su nemažomis pastangomis, bet vietomis sutvyskėjo tvirtų rankų sudrausmintu *piano*.

Neatlaidiems ir patenkinamiems klausytojams prašant, ansamblis dar pridėjo pilnabalsę "Namo broliukai". Nors šia, tradicija tapusia, užsklandine daina Čiurlionis dažnai užbaigdamas savo gausias ir toli siekiančias išvykas, tai yra tik tradicija kuri, galbūt, jau reikalinga pakaitalo. Ši skardžiai išsiliejanti daina puikiai tiko mūsų pirmo pokarinio penkmečio nuotakoms, kai Lietuvos netekimą ir atgavimą matavome vien jausmais. Pasivadinę labai patriotiškai skambančiu "TREMTINIŲ" vardu mes braukėm ašarą ir sielvartavom klausydami žodžių "Čia juoda duona ir tos neduoda... oi, eisim, eisim, mes čia nebūsime, čia ne mūsų šalėlė..." Deja, dabartinei mūsų buičiai šie žodžiai jau nebetinka. Amerikoj juodos duonos reikia beveik su žiburiu ieškoti, o baltos duonos per akis. Yra labai abejotina ar daug mūsų skubėtų grįžti į nepriklausomą Lietuvą nors ten didžiausius balčiausios duonos kalnus žadėtų. O kaip pritraukti čia gimusius vaikus lietuviškai veiklai jų lūpoms kartojant, kad čia ne jų šalis, ar tiksliai išversti šiuos žodžius amerikiečiams? Atrodo ir toliau mylėsime Lietuvą "iš tolo"...

Kaip ten bebūtų, Čiurlionio ansamblis yra neatski-

riama išeivijos muzikinio ir visuomeninio gyvenimo dalis, kuri dabar pergyvena laikiną balsinės mažakraujystės ir jaunatviškumo stokos laikotarpį. Clevelando lietuviai visada turėjo (ir tebeturi) pagrindo šiuo meno vienetu didžiulius, nors jo "aukso amžius" vargu ar besugražinamas. Tačiau šio meno vieneto didžiuliai nuopelnai mūsų tautinio meno baruose neturėtų būti nugramzdinti užmaršti, jo ateitis turi būti užtikrinta, nors toks užtikrinimas ir reikalauja besąlyginių lietuviškosios visuomenės pastangų. Tačiau šiuo atžvilgiu vidutiniškumu pasitenkinti negalima. Ansamblio ateitis taip pat priklauso ir nuo savitarpio darnos ir sugyvenimo, bei ansamblio paskirties supratimo: ansamblio ateitį gali nulemti ne tik jo kūniškas stovis, bet ir jo dvasinė būseną.

Čiurlioniečiai dainuoja su dideliu užsidegimu ir įsijautimu, nuoširdžiai. Jie yra pastabūs vadovo mostams ir "mandrybių" per daug nesivaiko. Tačiau prieš išsiruošiant į keliones ansambliui kai kuriose srityse dar reikėtų padirbėti. Chorui būdingas balsų lygumas dar nevisur pilnai pasiektas. Protarpiais atrodė, kad ansamblis vadovaujasi šūkiu "garsiai, garsiau, garsiausiai", bet taip tvirtinti būtų nevisai tikslu — koncerte buvo daug gražiai išlygintų vietų kuriose ramūs, švelnūs sąsambiai labai maloniai glostė ausį daug pasakydami apie ansamblio muzikinę drausmę. Gaila, kad lygsvara nevisur buvo išlaikyta ir tos brangintinos akimirkos buvo nustelbtos lietuviškų laukų platybės būdingų garsų, kurie uždary sienų salėj ausų būgnelius gero-kai įlenkė. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į ansamblio solistus. Jei dabartiniame ansamblio sąstate (Nukelta į 6 psl.)

Čiurlionio ansamblis su vadovu R. Babicku.

V. Bacevičiaus nuotr.

Kanklininkai su vadova O. Mikulskiene. V. Bacevičiaus nuotr.

Pakeliui į atgimimą...

(Atkelta iš 5 psl.)

solinio dydžio balsų nėra, reikėtų privengti dainų su soliniais įtarpais ar pavesti tokias vietas visiems tuo balsu dainuojantiems. Ribotų balsinių išteklių solistai darė ką galėjo, jiems gerų norų tikrai netrūko, bet sceninė nedrąsa (net ir po daugelio dainavimo metų!) jų pastangas sugriovė: jie arba buvo beveik negirdimi, arba dainavo su dideliu ir įkyriu balso drebuliu (tremolo).

Su dabartiniais Čiurlionio balsiniais ištekliais, naujojo vadovo Ryto Babicko, išaugusio ir muzikiniai subrendusio ilgamečio "tėvo" Alfonso Mikulskio paunksmės, padaryta labai daug. Malonu, kad naujasis vadovas neseka savo pirmtako pėdomis, bet vadovaujasi savitomis pažiūromis bei interpretacinėmis išvalgomis. Tai tik į naudą. Babicko užsimojimas sudaryti įvairesnę, naujesnę programą buvo lyg gaivinantis vėjas nupūtęs kai kuriuos praeities pelėsius. Nors pasirinkimas net dešimties A. Mikulskio dainų šiuo metu yra suprantamas, naujasis dirigentas turėtų stengtis kiek galima pajvairinti programas naujų kompozitorių kūriniais, neapsisotijant, neatsiribojant ir nesustingstant viename muzikiniame stiliuje. Stropesnė dainų atranka tikrai suteiktų daug išsamesnį ir visapusiškesnį mūsų liaudies

dainų vaizdą. Nors įsisenėję įpročiai sunku išrauti, net ir liaudies dainoms atsinaujinimas — atsijauninimas ne pro šalį.

Tiesa, kokybė ir kiekybė Čiurlionio ansamblio dar nėra atgavęs savo pirmąsio žibėjimo, bet tai ne dirigento ar ansamblių kaltė. Jų užsidedimo, pasišventimo ir pinigais nenuperkamo darbo neužtenka — reikia apčiuopiamos paramos. Meilių žodelių ir tautinėmis juostomis išmargintų padėkos lakštų jau pakanka. Bet... LABIAUSIAI reikalingas pasišventęs, drausmingas, balsingas, sunkaus darbo nebijąs ir tėvų krašto dar neužmiršęs jaunimas... Būtų tikrai puiku jei šie žodžiai ne liktų tik tyruose šaukiančio balsas...

LITUANISTIKOS SEMINARAS

Tryliktasis lituanistikos seminaras įvyks 1986 rugpjūčio 3-17 Ohio valstijoje, JAV. Jis skiriamas vidurinį mokslą baigusiam, universitetinio lygio kursus lankyti pasirengusiam jaunimui, kuris laisvai kalba, rašo ir skaito lietuviškai. Ypač skatinami dalyvauti aukštąjį mokslą baigusieji, jaunesniosios kartos profesionalai, neseniai šeimas sukūrę išeivijos lietuviai.

Tryliktojo seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir visuomeninius mokslus. Dalyviai rinksis iš 10 kur-

sų ir privalės lankyti mažiausiai keturis, bent po vieną iš minėtų sričių.

Seminaro metu veiks biblioteka bei knygynas, kur bus galima įsigyti kursams vadovėlius ir kitų naudingų knygų. Vakaraus numatomos įvairios programos, bet daugiausia laiko bus skiriama studijoms.

Seminaras įvyks "Loyola of the Lakes" amerikiečių jėzuitų rekolekcijų namuose netoli Akrono miesto. Vieta yra nušali, bet lengvai pasiekama greitkeliais, autobusais ir oro keliais. Namai aprūpinti visais bendrabučio patogumais.

Seminaro mokestis yra 325 JAV dol., įskaitant maistą, patalynę, kai kurias mokymosi priemones ir registracijos mokestį. Dėl finansinių sunkumų negalį mokesčio užsimokėti asmeniškai kreipiasi į stipendijų fondus. Pilnas mokestis turi būti sumokėtas pirmąją seminaro dieną, nepaisant susitarimo su fondais.

Dalyviai renkasi sekmadienį, rugpjūčio 3, po pietų ir skirstosi rugpjūčio 17 prieš pietus. Transporto iš autobusų stoties arba aerouosto įieškantys pridėtoje anketoje pažymi atvykimo laiką, vietą ir skrydžio ar autobuso numerį. Kitu atveju rengėjai neužtikrina pasitikimo.

Seminarui registruojamasi tik dviem savaitėm, pasiūlydiant užpildytą anketą ir 25 JAV dol. registracijos mokestį seminaro komisijai. Dalyvių skaičius ribojamas 35. Pirmenybė teikiama tiems, kurių anketos pirma pasiekia seminaro komisiją. Susidarius didesniau interesantų skaičiui, likusieji įrašomi į laukiančiųjų sąrašą, jeigu to pageidauja anketoje. Dalyviams pasiūlomas priėmimo patvirtinimas ir "Seminaro vadovas", kuriame plačiau pranešama apie eigą, tvarką ir t.t.

Lituanistikos seminaras yra Illinois valstijoje inkorporuotas pelno nesiekiantis vietas, veikiantis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centro apimtyje. Seminaro direktorių tarybą sudaro Rita Bureikaitė ir Regina Stančikaitė (PLJS valdybos atstovės), Rima Janulevičiūtė (Pedagoginio lituanistikos instituto atstovė), Antanas Klimas ir Iloona Maziliauskienė (seminaro lektorių rinkti atstovai), Kristina Nakienė ir Danutė Rukšytė (seminaro studentų rinktos atstovės). Ruošos darbus atlieka komisija, kuriai vadovauja Mindaugas Pleškys. Kiti nariai: Rita Dapkutė, Rūta Nainytė-Sušinskienė, Emilija ir Romas Sakadolskiai. Korespondenciniai nariai: Rasa Kaminskaitė-Avižienienė, Linas Rimkus ir Vaiva Vėbrautė.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

UOŠVĖ Į NAMUS — TYLOS NEBEBUS

Chicagoje, tiksliau Cicerro, įsisteigęs jaunų lietuvių aktorių teatras, pasivadinęs gražiu VAIDILUTĖS vardu, pasirodė su vienaveiksmine komedija "Uošvė į namus — tylos nebebus". Ši komedija parašyta L. Ridlis, išversta A. Beržinskaitės, išleista "Švyturio" bendrovės 1923 m., Vilniuje, ir pritaikyta šiam laikmečiui.

Spektaklis įvyko gegužės 18 d. Jaunimo centro salėje.

Aktorių branduolį sudarė: Marija Smilgaitė (reži-

sierė), Edis Šulaitis, Laima Šulaitytė-Day, Kazė Brazdžionytė, Vincas Olšauskas, Audrė Kižytė, Aušra Jasaitytė, Vida Momkutė ir kiti talkininkai.

Spektaklis praėjo labai gražiai ir atsilankė nelaukiamai daug publikos, pilnai užpildžiusi didžiąją salę.

Jaunųjų aktorių kolektyvas, pagautas didelio pasisekimo, susirinkęs pobūviui ir pasikvietęs spaudos bei radio žmones, aptarė tolimesnę veiklą. Jau turi pakvietimą į kitas lietuvių vietas ir ruošiasi dalyvauti teatro festivalyje, įvykstančiam Padėkos dienos savaitgalyje, Chicagoje. Jaunųjų aktorių kolektyvas prašo lietuvių, turinčių dramų veikalų, susisiekti su vadovais ir paskolinti ar perleisti turimus veikalus, šiuo adresu: Kazė Brazdžionytė (Lietuvos Aidų radijo laida), 6955 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 778-5374.

Vaidilutės teatro valdybai vadovauja dr. Petras Kisieličius.

★

Vasaros metu daugelis organizacijų ir klubų ruošia gegužines ir pasilinksminimus, o rimtesnio pobūdžio koncertai atidedami vėlesniam laikui.

Seniausia lietuvių kalba radijo laida MARGUTIS, kurią sumaniai veda žurnalistas Petras Petrutis pranešė, kad pirmasis rudens koncertas įvyks rugsėjo 20 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Koncertuos clevelandiškas lietuvių tautinio meno ansamblis ČIURLIONIS, diriguojamas muziko Rito Babicko. Čiurlionio ansamblis turi paruošęs naują programą, kurią išgirsime šio rudens koncerte. Ruoškimės jame dalyvauti.

PAMINĖTA R. RUGYTĖS MIRTIES METINĖS

Pedagogės Alicijos Rugytės mirties metinės, artimųjų giminių rūpesčiu, buvo paminėtos pamaldomis ir paskaita š. m. birželio 22 d. Jaunimo centro didž. salėje. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. Jonas Duoba, OFM.

Pamaldomis pasibaigus, Chicago lit. aukšt. mokyklos direktorius Juozas Masilionis papasakojo apie a. a. Alicijos Rugytės nueitą gyvenimo kelią ir jos pedagoginę bei visuomeninę veiklą. A. Rugytė augo lietuvių tėvo ir lenkės motinos (vėliau sulietuvėjusios) šeimoje ir tapo didele lietuvių patriote. Baigusi Kauno mergaičių mokytojų seminariją, 1927 m. mokytoja ir studijavo VDU teologijos filosofijos fakultete istoriją.

Alicija Rugytė yra žino-

ma pedagogė ir jaunimo auklėtoja. Lietuvoje mokytojavo Kaune, Vilniuje ir gimtojoje švėkšnoje (direktorė). Pasitraukė į Vokietiją ir čia stovyklose steigė lietuviškas gimnazijas ir ėjo inspektorės bei direktorės pareigas. Atvykusi į JAV, 1950 m. įsijungė į lit. mokyklų steigimą ir dėstymą. Tuo metu lit. mokykloms nebuvo spec. patalpų ir teko glaustis prie lietuviškų parapijų. Klebonai tik per didelį prašymą, lit. mokyklas įsileisdavo, o po metų — iškraustydavo.

Taip A. Rugytė maldaudama praėjo per kelias parapijas, kol tėvai jėzuitai pastatė Jaunimo centrą ir įrengė klases šeštadienei mokyklai. Jos energijos ir pasišventimo dėka buvo įsigytas reikiamas mokyklos klasėms inventorių ir mokslo priemonės. A. Rugytė iki mirties dėstė Lietuvos istoriją lit. mokyklose ir Pedagog. lit. institute.

Antra A. Rugytės veiklos sritis — tai Lietuvos istorijos draugija, kurią 1957 m. įsteigė ir reikalų vedėjos titulu ją išugdė. Išleido apie 30 veikalų ir perspausdintą dviejuose dideliuose tomuose AUŠRĄ. Buvo surinkusi išleisti ir VARPO pilną komplektą. Ji ne tik rūpinosi istorinių knygų leidimu, bet jas neatlaidžiai ir platino. A. Rugytė visada ir visur matėme velkančią didelį krepšį, prikrautą knygų. Ji dalyvavo organizacijų susirinkimuose, suvažiavimuose, minėjimuose su savo legendariniu sunkiai pavelkamu krepšiu ir džiaugsmu švytėdavo, kai tas krepšis palengvėdavo ir laiminga grįždavo namo. Knygoms leisti surinkdavo pakankamai pinigų ir mirdama paliko arti 30,000 dol. "Varpui" perspausdinti.

Geriausias A. Rugytės prisiminimas ir pagerbimas būtų, kad jau dabar užsi-prenumeruotume VARPĄ, kad jos įpėdiniai galėtų pradėtą darbą tęsti.

Po paskaitos buvo vaišės, kurioms, giminių vardu, vadovavo dr. Jonas Račkauskas, Rugytės sesers sūnus. Vaišės buvo su šampanu, pagal jos pageidavimą.

• De Paul universitete Chicagoje, lapkričio 7 ir 8 d. d. įvyks simpoziumas Tradicijų kūryba: išlaikymas ir atnaujinimas liaudies kultūrose latvių ir lietuvių kolonijose Illinois. Šis simpoziumas remiamas Illinois Humanities Council. Dalyvaus prof. Marija Gimbutienė, prof. Bronius Vaškevičius ir kt.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TRUCK MECHANIC

Heavy duty expd. truck mechanic needed. Must have own tools. Salary commensurate with exp., please call for appt. 201-656-5900. (2134)

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po pakeitimo taisyklių siuntiniams į Lietuvą siųsti dabar maitą turi sumokėti siuntinių gavėjai. Siūlome praktiškus mažus siuntinius, kurie siunčiami oro paštu ir pasiekia Lietuvą per labai trumpą laiką.

1986 - 3

Sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas, "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas bliusonas (labai pageidaujami Lietuvoje), puiki bliuskutė arba išeiginiai marškiniai, gėlėta vilnonė skarelė. \$150.00

1986 - 4

Sportiniai batai, vyriški arba moteriški, vyriškas arba moteriškas nertinis, bliusonas - striukė. \$143.00

1986 - 5

Anorakas-striukė, vyriška arba moteriška, 1 p. velvetinių džinsinių kelnų, vyriškas arba moteriškas megztinis, nailono skarelė. \$150.00

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėjimo būdu.

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460.2592

Netekus tauraus lietuvio vyskupo Anso Trakio

Netikėtai 1986 m. birželio 22 d. iš gyvųjų tarpo amžinybėn iškeliavo Mažosios Lietuvos sūnus, taurus lietuvis, evangelikų-liuteronų TĖVIŠKĖS parapijos Chicagoje, klebonas vyskupas ANSAS TRAKIS.

Būsimasis vyskupas Ansas Trakis gimė 1912 m. birželio 2 d. Kuršelių km., Trušelių valš. (Klaipėdos apskr., pasiturinčių ūkininkų gausioje (13 vaikų) šeimoje. Tėvas buvo iškalbingas liaudies pamokslininkas. Mirė 1986. VI. 22 d., kaip Sun-Times paskelbė, nuo galvos sužeidimo. Po tą savaitgalį vykusių konferencijų ir posėdžių, grįžęs į namus, laiptais nusileido į rūšį, kur ištiko nelaimė. Žmona rado gulintį ant grindų ir nuvežus į ligoninę, buvo konstatuota mirtis.

Ansas Trakis 1934 m. baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Klaipėdoje ir porą metų studijavo VDU humanitarinius ir evangelikų teologijos mokslus. Toliau teologijos mokslus studijavo Šveicarijoje, Bazelio ir Zūricho universitetuose. Mokslą baigė 1940 m. ir buvo ordinuotas kunigu Tauragėje. Tremtyje vikaravo Hofo mieste, Bavarijoje,

kapelionavo karių ir politinių kalinių stovyklose, organizavo lietuvių evangelikų Sinodą ir bažnyčią. Gal didžiausias ir reikšmingiausias jo darbas yra įsteigimas 1951 m. Chicagoje TĖVIŠKĖS parapijos kurios klebonu išbuvo iki staigios ir netikėtos mirties. Taip pat patarnavo ev. liutr. parapijoms Toronte, Collinsville, Clevelande, Montreaulyje, lektoriavo Augustanos teologijos seminarijoje, dalyvavo ekumeniniuose seminaruose ir bažnyčių atstovų suvažiavimuose, redagavo Evangelikų žodį, paruošė giesmyną.

Velioniui vyskupui Ansu Trakiui buvo nesvetima ir visuomeninė veikla. Aktyviai reiškėsi Lietuvių Bendruomenės ir jaunimo veikloje, ypač pažymėtina veikla Balfe, į vargą patekusių lietuvių šalpose. Jautrus buvo lituanistiniam švietimui ir yra vienas iš organizatorių Kristijono Donelaičio lit. mokyklos, priglaudęs savo parapijos pastogėje. Mokyklai išaugus ir netelpant kukliose parapijos patalpose, neapleido jos ir nuolat ja rūpinosi. Kiekvienais metais dalyvavo abiturientų išleistuvėse ir džiaugdavosi išlei-

džiamų jaunų lietuvių būriu. Ir šių metų Kr. Doneelaičio 20 abiturientų laidos išleistuvėse (1980. VI. 7) dalyvavo ir džiaugėsi jaunaisiais lietuviais.

Vyskupas Ansas Trakis buvo įsikūnijusi geraširdiškumo, tėvynės ir Dievo meilės asmenybė. Jo vadovaujama Tėviškės parapija yra pati lietuviškiausia visoje Amerikoje. Jo parapijiečių prieauglis neišbėgiojo, bet pasiliko parapijoje ir dalyvauja chore ir liet. veikloje. Išskirtinai pažymėtini jo parapijiečiai — pianistė, muzikos profesorė dr. Raminta Lampsatyte-Kollars ir operos dirigentas muzikas Arūnas Kaminskas, vadovaujas parapijos chorui. Yra ir daugiau iškilių parapijiečių, dirbančių lietuvių išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo darbą. Vyskupas Ansas Trakis sugebėjo apjungti visus parapijiečius ir nukreipti pozityviam darbui.

Tad nenuostabu, kad atsisveikinimo vakarą (VI. 25), į kuklią Tėviškės parapijos bažnyčią nė pusė žmonių negalėjo sutilpti ir turėjo tenkintis koridoriais ir kiemu. Atsisveikino ilga eilė organizacijų pirmininkų ar jų atstovų, bet dėl ribo-

A. a. vysk. Ansas Trakis

to laiko visi negalėjo savo širdgėlą išlieti.

Išpūdingose atsisveikinimo pamaldose dalyvavo septyni liut.-evang. lietuviai kunigai iš visų liet. parapijų, vadovaujami gen. supe-

rindento kun. St. Neimano. Po kiekvieno kalbėtojo, giesmės giedojo choras, vadovaujamas operos dirigento Arūno Kaminsko. Visos pamaldos vyko lietuvių kalba, išskyrus latvių parapijos kunigo V. Vaisbergo pamokslą.

Rytojaus dieną (VI. 26) dar niekad nematyta. 150 automobilių eilė, palydėjo taurųjį lietuvių vyskupą Ansa Trakį į Lietuvių tautines kapines, amžinam poilsiui.

Ilsėkis ramybėje didžiadvasis Lietuvos Sūnau.

Vyskupo Anso Trakio liūdi žmona dr. Adelė Ivaškaitė-Trakienė, sūnus Martynas su žmona Dalia ir dukra Viktorija, artimi giminės, Tėviškės parapijos nariai ir visa lietuviškoji visuomenė.

A. Juodvalkis

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas. Taip pat didelis pasirinkimas prekių siuntimui į Lietuvą. Galima gauti spalvotas video juostas iš VII Tautinių Šokių Šventės.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

Nuo Vailokaičio iki Vasilčikovo... (14)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

59. Vailokaitis, Jonas. Gimė 1886 m., Sintautų km. Šakių apskr. 1908 m. baigė Komerčinį Institutą Petrapilyje. Lietuvos Valstybės Tarybos narys 1917-20 m. m. Taip pat atstovas Steigiamajame ir sekančiuose seimuose.

Pagrindinis dalininkas "Lietuvos Ūkio Banko", kuris iš mažos pinigų skolinimo kontoros išaugo į vieną didžiausių Lietuvos bankų su 15 mil. litų pagrindiniu kapitalu. Vailokaičio brolis kunigas Juozas Vailokaitis, vadovauja tam bankui.

Laike parlamentinio režimo Lietuvoje, Vailokaitis, kaip vadovaujantis krikščionių demokratų partijos narys, turėjo dominuojančios įtakos į lokalinę politiką, kas padėjo jo prekybiniams ir bankiniams interesams. Kilęs iš vidutinių ūkininkų šeimos, jis šiandien yra vienas iš turtingiausių žmonių Lietuvoje.

Guđrus, apsukrus, mažai kalba, ir niekad dos neužmiršta savo interesų.

60. Vailokaitis, Juozas yra kunigas ir Kauno Ūkio Banko vedėjas (managing director).

Gimęs 1880 m. Naumiesčio rajone, jis mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir 1905 m. stojo į Petrapilio Dvasinę Akademiją.

Petrapilyje jis pirkio namus ir dalyvavo prekyboje. 1912 m. jis įsteigė Kaune bankinius namus "Broliai Vailokaičiai ir Bendrovė" vardu finansuoti naujakūrius.

Po karo jis buvo išrinktas Katalikų Veikimo Centro pirmininku. Tada jis įsteigė ir Ūkio Banką. Jis buvo Lietuvos taikos delegacijos Maskvoje narys, kuris pasirašė 1920 m. taikos sutartį. Tais pačiais metais išrinktas Steigiamąjo seimo nariu. Nuo to laiko iki krikščionių demokratų bloko pralaimėjimo 1926 m. gegužės mėn. jis turėjo žymią ir žalingą (baneful)

politinę įtaką, panaudodamas ministerius ir aukštus pareigūnus savo privataus biznio reikalams, kurie ne visados sutapo su valstybės interesais. Jis nenešioja kunigo rūbų ir praktiškai neatlieka kunigo pareigų.

Jis yra gudrus, apsukrus asmuo, pasiryžęs nepraleisti geros progos (with constant eye to mainchance), kurio žvaigždė dabar leidžiasi.

61. Vasilčikovas, kunigaikštis Ilarionas (Vassitchikoff, prince Ilarion).

Prieš karą kunigaikštis Vasilčikovas buvo garsus dvarininkas ir rusų aristokratijos vadas Kauno gubernijoje. Jis taip pat atstovavo Kauno paskutinėje Rusijos Dumoje. Lietuvai laimėjus nepriklausomybę, Vasilčikovų šeima automatiškai tapo Lietuvos piliečiais ir jų dvarai buvo konfiskuoti pagal žemės reformos įstatymą. Lietuvos vyriausybė tačiau išimties keliu liberaliai kompensavo Vasilčikovus už jų žemės nuostolius. Tai buvo kilnus mostas, už kurį Vasilčikovo šeima parodė dėkingumą, nepraleisdama nė vienos progos nepareikšusi savo neapykantos ir paniekos lietuvių tautai. Kunigaikštis Vasilčikovas išleido kiekvieną iš valdžios gautą skatiką, ir per paskutinius kelis metus nužemino savo vardą, maldaudamas mažų paskolų iš savo draugų ir net smulkių žydų krautuvinių. Kunigaikštis ir jo šeima daugelį metų pas mane lankėsi kasdieną (dažniausiai valgio metu). Tik prieš kelis metus, sužinojęs, kad jis skolina pinigus iš mano tarnų, aš jį paprasčiau susilaikyti nuo tolimesnių vizitų.

Vasilčikovo šeima susidaro iš kunigaikščio, kunigaikštienės (gim. Viazemskaja), trijų dukrų ir sūnaus. Dvi dukterys kurį laiką dirbo šioje pasiuntinybėje, bet turint galvoje jų aiškias fašistines-nacistines simpatijas, laikiau

reikalingu jas atleisti iš tarnybos. Bijodamas, kad jos gali ir toliau ieškoti tarnybos (ką iš tikro jos ir padarė) po britų vėliava, aš apgailėstaudamas turėjau atsisakyti nuo davimo pažymėjimų apie tarnybą pas mane.

Vasilčikovai yra nepataisomi rusų emigrantai, kuriuos rusų revoliucija nieko neišmokė. Jie priima jiems parodytą užuojautą iš užsieniečių, kaip visai suprantamą dalyką ir laikosi arogantiškai, išdidžiai ir su niekuo nesiskaito, nepaisant to, kad tik kunigaikščio išlaidumas privedė juos prie jų dabartinės padėties. Jie čiulpia kiekvieną ir apėjo daugumą Kauno pasiuntinybių: britų, prancūzų, amerikiečių, italų ir dabar vokiečių. Visa tai (įskaitant ir jų politines pažiūras) neturėtų kitiems rūpėti, jei ne faktas, kad visa šeima, (o ypač kunigaikštienė) nebūtų paveldėjusi daugiau negu savo dalį rusų emigrantų meilės intrigai ir nesusi-pratimų kėlmui. Jie dažnai perdėta forma pasakoja, ką girdėję kitoje pasiuntinybėje, taip dažnai sukeldami blogą savijautą (bad feeling) pasiuntinybių pareigūnuose.

Viena iš dukterų, Tatjana, gyvena Berlyne, kur, manoma, sukasi aukštuose sluoksniuose. Kitos dvi — Irina ir Marija, šiuo metu yra Florencijoje. Iš ko jos keliauja po visą Europą — visiems yra mįslė. Visi šeimos nariai gabūs kalbom: namuose jie kalba angliškai, kas tačiau nereiškia, kad jie turėtų anglams simpatijų. Šiuo metu visa šeima remia Hitlerį, kurio politika, jie tikisi, atstatys Romanovų dinastiją.

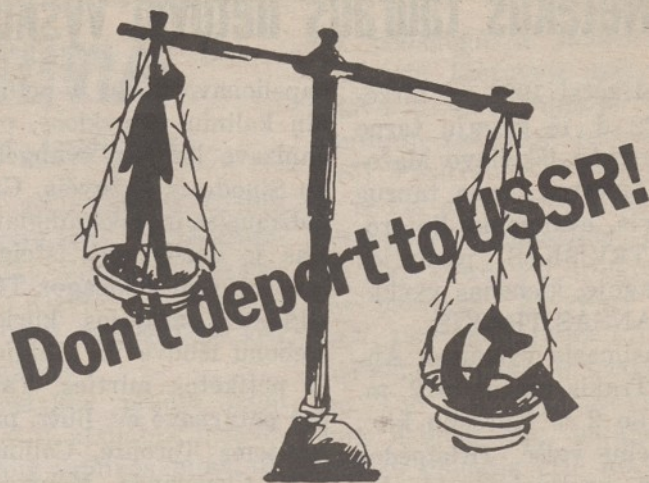
Atrodo, kad Prestonas buvo taip pasipiktinęs Vasilčikovais, kad pasakė porą retų komplimentų lietuviams. Iš tikro tas jo raportas — visai slaptas dokumentas — neturėtų parodyti jo jausmus. Nežinau, ar atlyginimą Vasilčikovui už nusavintą žemę galima būtų pavadinti „dosniu“. Iš principo už nusavintą žemę turėjo būti atlyginama. Juk buvo nusavinta ir iš tų, kurie Lietuvai nebuvo nusikalte, kaip pvz. Artojaus bendrovės, kuri supirkinėjo dvarus, norėdama juos išparceliuoti lietuviams. Vasilčikovas, kiek aš atsimenu, buvo gavęs išsikirsti kelis hektarus miško. Galimas daiktas, kad dėl savo „plaukiojimo“ diplomatinuose kanaluose, jo prašymas buvo kiek anksteliau patenkintas už kitus.

(Bus daugiau)

Paskutinės valandos...

OSI ruošiasi deportuoti pirmą pabaltietį į Sovietų Sąjungą

Rasa Razgaitienė

Teisingumo Departamento Office of Special Investigations (OSI), po šešių metų nuoseklaus darbo su savo kolegom sovietų saugume ruošiasi džiaugtis savo derliumi. Estas Karl Linnas jau laikomas vienutėje federaliniame New Yorko kalinėjime laukdamas deportacijos į Sovietų Sąjungą.

Jo istorija yra panaši į kitų OSI apkaltintųjų. Atvažiavęs į JAV-es po Antrojo Pasaulinio karo jis įsikūrė šiame krašte, užaugino tris dukras ir įsijungė į išeivijos veiklą.

1962-ais metais sovietai nuteisė K. Linną mirčiai už akiniam teisme, kuriame liudijo keturi liudininkai su nepaprastom atmintim. Tik viena detalė kažkaip nebuvo sukoordinuota su visur plačiai paskelbtu ir sensacingu teismu. Per apsirikimą, teismo pažodis aprašymas (įskaitant liudytojų pasisakymus) buvo atspausdintas prieš pačiam teismui prasidedant!

Kai Teisingumo Departamentas užvedė prieš Karl Linną bylą, buvo pristatyti dokumentai iš Sovietų Sąjungos ir apklausti keturi liudininkai Tallinne. Tų liudininkų video-depozicijos paliko didelį įspūdį Amerikos teisėjui Jacob Mishler. O kas jie per tokie buvo? Jie buvo tie patys keturi, kurie jau buvo turėję savo "debiutą" 1962-ais metais.

Amerikos teismai priėmė šiuos sovietų įkalčius, patikėjo liudininkų parodymais ir atėmė K. Linnui pilietybę. Prasidėjus deportacijos etapui, buvo galvota, kad Pabaltietį nedeportuos į Sovietų Sąjungą, nes JAV-ės nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos. Mūsų vadai mus tikino, kad tai tiesa. Tačiau, tolimesniuose trynimuose teismuose greitai paaiškėjo, kad nepripažinimo politika neturi nugarkaulio ir yra val-

džios naudojama tikrai pareiškimuose, proklamacijose ir nusifotografavimo progų metu.

Dabar ši pati valdžia, kurios pareigūnai paspaudžia mums rankas Vasario 16-os minėjimuose yra užrakinusi Pabaltietį Amerikos kalinėjime ir ruošiasi jį atiduoti komunistam naujam teismui. Kas tame teisme prieš jį liudys? Tikriausiai tie patys keturi liudininkai.

Ar Karl Linnas kaltas ar nekaltas prasižengimais prieš žmoniją? Amerikos teismai OSI vedamose civilinėse bylose neturi teisės tai spręsti. Sovietinė teisinė sistema, tačiau, yra lanksti ir prisitaiko prie esamos padėties. Jei reikia kalto žmogaus, jie tokį gali pagaminti. Jie turi tokiuose reikaluose plačią patirtį. Vienas dalykas gi aiškus kaip diena — jei K. Linnas bus atiduotas sovietam sušaudymui, niekuomet nebus teisybė atskleista.

Ir todėl, turime Amerikos valdžiai atleisti žinoti, kad OSI tramdo žmogaus teises, prasižengia prieš teisėto proceso normas ir kolaboruodami su barbarišku komunistiniu saugumu (KGB) taip pat tampa barbarais. Demokratinio krašto gyvo žmogaus dovana sovietų nasrams yra nepriimtina civilizui. Kompromisų negali būti.

Šiuo metu K. Linno gynybą yra yra perėmus buvęs JAV-ių Generalinis Prokuroras Ramsey Clark, gerai žinomas žmogaus teisių organizacijų tarpe. Savo pirmame pareiškime teismui, jisai teikė, kad Vyriausias Teismas turėtų išklausti K. Linno apeliacijos todėl, kad: "Tokiam pagrindiniame federalinės teisės klausime, (t. y. asmens atidavime Sovietų Sąjungai mirties bausmei), jei JAV-ių teismai gali būti šitaip panaudoti, pridera

ir tinka JAV-ių Vyriausiam Teismui turėti paskutinį žodį apie šį radikalų ir siaubingą panaudojimą Amerikos teisminės jėgos pataikaujant Sovietų Sąjungai."

Americans for Due Process kontaktavo tarptautinę žmogaus teisių organizaciją Amnesty International, kuri birželio 27 d. parašė stiprų protestą Teisingumo Departamento viršininkui Edwin Meese prieš deportacijas į Sovietų Sąjungą.

Yra gerai, kad tokiem įtakingiems žmonėms ir organizacijom rūpi šis reikalas. Tačiau, atsakomybę turime priimti ir mes patys.

Americans for Due Process (ADP) prašo kiekvieną lietuvių, nežiūrint amžiaus ar politinių pažiūrų, įsijungti į šį protestą prieš deportacijas į Sovietų Sąjungą.

• Lietuviškoje, bei kitų rytų europiečių išeivijos spaudoje yra pasirodę ADP paruošti pilno puslapio atsišaukimai į Prezidentą Reaganą šiuo klausimu. Skaitytojai teturi iškirpti atsišaukimus ir juos pasirašę išsiųsti į Baltuosius Rūmus. (žiūrėti šio "Dirvos" numerio 9 pusl.).

• ADP yra paruošusi atvirutes su tekstu, kurios yra šiuo metu dalinamos etninių grupių tarpe. Jos taip pat yra adresuotos Baltiejiems Rūmams.

ADP planuoja dėti skelbimus į amerikiečių plačiąją spaudą, kurie iškels deportacijų neįmogiškumą ir neteisėtumą. Šiam projektui įgyvendinti reikalingos Jūsų aukos.

• ADP yra K. Linno šeimai paaudėjusi 100 kopijų adv. Povilo Žumbakio knygos **Soviet Evidence in North American Courts**. Ši knyga buvo ir yra dalinama kongresmenam, senatoriam, valdininkam ir pan., kad juos nuodugniai ir faktiškai painformuoti apie OSI metodus ir jų darbų ilgalaikes pasekmes. Šios knygos antras spausdinimas jau yra baigtas. Jis sau arba kitam galima užsisakyti per American for Due Process, P. O. Box 85, Woodhaven, N. Y. 11421.

Šie konkretūs darbai yra įvyndinami ir įveikiami. Tereikia tik geros valios ir noro. Kiekvieno lietuvių įnašas yra svarbus. Artėja toji paskutinė valanda, kuri nulems K. Linno ir mūsų lietuvių istorijos ateities puslapius. Jei Aukščiausias Teismas atmes K. Linno paskutinę apeliaciją, šis vie-

nas lapas bus parašytas ir užverstas. Jo nebegalėsime atitaisyti ir faktų pakeisti. Todėl reikia jungtinių pastangų ir solidarumo dabar.

Jau senai praėjęs laikas posėdžiam, pasitarimam, ginčam, priekaištavimam, pamokslavimam, susiorganizavimam ir persiorganizavimam. Problema yra aiški. Uždavinys aiškus. Ir darbas, nors sunkus ir ne-

dėkingas, yra plačiai šakotas ir įvairus. Vietos yra visiems ir darbo apščiai taip pat.

Laiko jau beveik nebėli. Nepraleiskime jo veltui. Prabilikime, prisidėkime darbu ir auka ir skleistime žinią, kad sovietai, su savo kruvinom rankom, neturi jokios teisės teisti kitus.

Mylimai motinai

A. A.

BERNADETAI DUMČIŪNIENEI

mirus, dukras GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ ir BIRUTĘ STONKŪNIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučia.

Birutė ir Jonas

Vasariai

Aldona ir Vytautas

Mauručiai

Mielam kolegai

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, žmoną VALERIJĄ, dukrą RASĄ, sūnus MINDAUGĄ, ir ALGĮ su šeimomis, svainę PLACIDĄ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Stasys Virpša

Liucija ir Vilius Hoffmanai

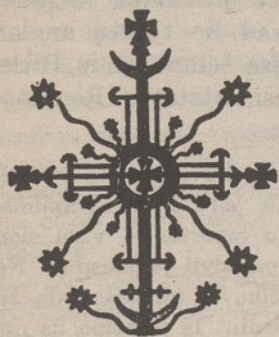
A. A.

ELENAI STAŠIENEI

mirus, jos dukrai PAJAUTAI GAIŽUTIE-NEI, anūkams DALIAI ir RIMANTUI su šeimomis reiškiamo giliausią užuojautą.

Joana ir Jonas

Švobos

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

OPEN APPEAL TO PRESIDENT RONALD REAGAN

Dear Mr. President:

The Soviet Union has forcibly extended its power and domain over vast areas of the globe, imposing harsh restrictions on the populations it holds captive, distorting the rule of law into institutionalized state terror, unabatedly committing human rights abuses for 60 years. Bolshevik and Soviet rulers have tortured, maimed, enslaved and murdered more people than anyone in history — exceeding even Hitler's Third Reich.

You, Mr. President, are among the few world leaders who recognize the true nature of the U.S.S.R. During your presidency, as you yourself remind us, not "one square inch" of free world soil has been conquered by communist forces. That is a record of which you can be proud.

But, Mr. President, are you aware that within your own Administration there are people bent on accommodating Soviet goals, legitimizing its oppressive legal system, working with the notorious Soviet secret police, the KGB, and collaborating with Soviet oppressors? Only you, Mr. President, can change the course of open collaboration with the Soviets which has been taken by the Office of Special Investigations, within your own Department of Justice.

We respectfully submit the following for your consideration:

★ The tragedy of Hitler's perpetrated Holocaust cannot be underestimated or forgotten. History must record Hitler's atrocities, both for the sake of the victims and for future generations.

★ For those same reasons, the genocide committed by the communists, beginning with the first days of the Bolshevik coup and continuing to this present day in the Gulag, must not be disregarded. History cannot ignore the millions of victims of the Ukrainian famine nor the massive deportations and executions of Balts and others.

★ All war criminals — both Nazi and communist— should be punished. There can be no haven for any war criminals in the free world.

★ The captive nations of Eastern Europe, if they were free, would punish the authors and collaborators of the communist and Nazi genocides, which occurred on their soil. However, these countries are oppressed and held captive by Stalin's heirs.

★ As they did in Nuremburg 40 years ago, the United States and other Western nations should again establish tribunals, whose purpose would be to try and punish war criminals. This time, however, Hitler's partners, the Soviets, should be among the accused rather than the adjudicators.

★ The free nations should afford those accused of war crimes all the due process protections guaranteed by our democratic constitutions.

★ No individual should be deported to any communist country for trial or punishment. If the individual is found guilty of committing war crimes, he should be tried and punished where he is found.

★ Deportation of an individual to the Soviet Union, regardless of the circumstances or motivation for that deportation, compounds the tragedy of Hitler's and Stalin's crimes against humanity and makes a mockery of our democratic traditions.

Mr. President, an American of Baltic heritage who has been denaturalized and faces deportation to the U.S.S.R. is in prison today. The guards have informed his family that he is not entitled to even the minimal amenities of prison life, because he is a *political prisoner*. While the U.S.S.R. continually charges that the United States has political prisoners, your Administration has repeatedly denied that allegation. The Office of Special Investigations has targeted other Baltic and Ukrainian individuals for deportation to the Soviet Union.

These targeted deportees are not standing trial for alleged participation in war crimes. They are being tried in *civil*, not criminal proceedings for violating retroactively passed immigration laws. They are not being afforded the most basic constitutional protections guaranteed to all Americans. As naturalized Americans, they are being denied due process of law.

These naturalized Americans are going to be delivered to the U.S.S.R. by the U.S. for political show trials and executions. Amnesty International has protested against these deportations. Nonetheless, some overly zealous officials, in total disregard of traditional American policy, are eager to accommodate the Soviets by repeating the mistakes committed by the United States in the infamous Operation Keelhaul, when after World War II, the American military participated in the forced deportation of Ukrainians, Byelorussians, Russians, Poles and other's to Stalin's concentration camps. Mr. President, Americans of Eastern European heritage and millions of their neighbors who overwhelmingly supported you in 1980 and again in 1984 look to you to review and end this action by the Office of Special Investigations.

Franklin D. Roosevelt, who was in many respects a great president, committed a grievous error in conceding to Soviet demands at Yalta. As a result his record of achievements was greatly diminished in the eyes of millions of people who value freedom. Perhaps in recognizing Soviet influence over Eastern Europe, President Roosevelt had been blinded by the United States' past alliance with the Soviets. A similar concession on your part, Mr. President, could not be so excused, particularly in light of your long time anti-communist stance. History will record your great achievements in strongly resisting communist tyrannies around the globe, but if Americans are deported to the U.S.S.R. by your Administration, it will blacken your record and leave a permanent blemish on the American soul.

We beseech you, Mr. President, to listen to the pleas of your fellow Americans:

★ Do not compound the injustices of World War II by allowing your Administration to collaborate with the Soviets.

★ Do not permit deportation or extradition of any individual to communist controlled countries.

★ Review the record of OSI's collaboration and submission to the interests of the Soviet Union and especially their secret police, the KGB.

We trust in you, Mr. President, to correct this terribly unjust process.

Name

Address

DĖMESIO!!!! DĖMESIO!!!! DĖMESIO!!!! DĖMESIO!!!! DĖMESIO!!!!

PRAŠOM NUKIRPTI AUKŠČIAU ATSPAUSDINTĄ KREIPIMĄSI Į PREZIDENTĄ REAGANĄ IR JĮ PASIŪSTI JAM SEKANČIU ADRESU:

President Ronald Reagan
The White House
Washington, D.C. 20500

PREZIDENTAS YRA VIENINTELIS ASMUO, KURIS GALI SUSTABDYTI DEPORTACIJAS Į SOVIETŲ SAJUNGĄ!

Jūsų aukos yra nepaprastai reikalingos šiuo kritišku momentu. Americans for Due Process planuoja dėti skelbimus amerikietiškoje spaudoje, kad mūsų draugai, kaimynai ir kolegos plačioje amerikiečių visuomenėje sužinotų kaip grubiai ir neteisingai elgiasi OSI.

Šiam projektui įgyvendinti yra reikalingos Jūsų aukos **dabar**. Apeliacijom terminas baigiasi. Kazimierui Palčiauskui, Liudui Kairiui, Jurgiui Juodžiui, Antanui Virkučiui ir kitiems Pabaltiečiams laukia mirtis Sovietų Sąjungoje. Turime prabilti **dabar**!

- Šiam tikslui siunčiu auką:
- () \$25.00
 - () \$50.00
 - () \$100.00
 - () Daugiau negu \$100
 - () Noriu, kad auka būtų anoniminė

Čekius rašyti Americans for Due Process vardu ir siųsti:

AMERICANS FOR DUE PROCESS
PO BOX 85
WOODHAVEN, NEW YORK 11421

Pavardė, Vardas

Adresas

Ką ir kaip pagerbė Amerika

Aurelija Balašaitienė

Simbolinės Laisvės Statulos New Yorko uoste restauravimo iškilmės, užsitęsios beveik keturias dienas, patraukė į save viso pasaulio dėmesį. Iš įvairių pasaulio kraštų į didįjį laivų parodą suplaukė didingi burlaiviai ir mažesni laivai, kurių priskaityta virš 40 tūkstančių.

Prieš šimtą metų, prancūzų ir amerikiečių aukų dėka, toji statula buvo įmontuota ir oficialiai atidengta 1886 metų spalio mėnesį. Prancūzų skulptoriaus Auguste Bartoldi sukurta milžiniška 300 pėdų moters statula su žibintu rankoje turėjo būti Prancūzijos ir Amerikos laisvės revoliucijų simbolis. Ilgainiui toji statula tapo pavergtų masių ir politinių pabėgėlių laisvės troškimo simboliu. Nepaprastai komplikuoti pasiruošimai turėjo paruošti New Yorko miestą ir apylinkes masiniam svečių suvažiavimui, stipriai apsaugai prieš te-

roro aktus, saugant Amerikos ir Prancūzijos prezidentus su žmonomis, daugybę aukštų pareigūnų ir svečių.

Amerikos Nepriklausomybės šventės išvakarėse New Yorko prieuostėje, specialiai pastatytame stadione su apšvietimu, garsiakalbių sistema ir scenomis, įvyko pirmoji ir iškilmingiausia šventės dalis. Čia trumpas kalbas pasakė Amerikos ir Prancūzijos prezidentai, buvo atidengta statula ir pagaliau Ronald Reagan ranka paspaus- to mygtuko dėka užsidegė sitatulos žibinto šviesa. Tai buvo iškilmingas ir didingas momentas, privertęs susimąstyti didelę daugumą Amerikos piliečių, kurie savo šaknis išveda iš įvairių pasaulio kraštų, o 40% gyventojų yra tik antros kartos piliečiai, kurių tėvai ar seneliai savo pirmąsias į laisvę atvykimo dienas praleido garsioje Ellis sa- loje.

Po prakalbų ir saliotų programoje buvo numatyta apdovanoti dvyliką iškiliau- sių asmenų, kurie yra natū- ralizuoti Amerikos piliečiai, į šį kraštą atvykę su savo tėvais iš svetur arba jau paaugę, arba vos kūdikio amžiaus. Abejonės nėra, kad į tų asmenų parinkimą buvo įdėta daug rūpestin- gų pastangų, pasitarimų ir svarstymų, kol pagaliau buvo išryškintos pagrindi- nės kategorijos, kurios at- stovauja krašto kultūrai. Tų kategorijų tarpusavio ryšys įtikina, kad viena be kitos egzistuoti negali, kaip negali būti namas be lan- gų ar be durų.

Iš to galėtų pavyzdį pa- imti ir mūsų visuomenės kultūrinio gyvenimo veikė- jai, kultūros sąvoką labai susiaurinę ir ją apriboję vien keliomis meninės kūry- bos sritimis. Ypatingus tai proga pagamintus medalius įteikė JAV prezidentas Ron- ald Reagan. Buvo apdova- noti iškilūs imigrantai — piliečiai: Irving Berlin — kompozitorius; Franklin R. Chang — Diaz mokslininkas-astronautas; Kenneth Clark — psichologas ir ra- šytojas, kovotojas už rasių teises; Hannah Holborn- Gray — pirmoji moteris profesorė Harvardo Universitete ir vadovau- janti Chicagos Universite- tui; Bob Hope — popula- rus ir mėgiamas aktorius- komikas; Henry A. Kissin- ger — politikas, I. M. Pei — architektas; Itzhak Perl- man — smuikininkas. James Reston — žurnalis- tas; Dr. Albert Sabin — gydytojas ir polio skiepų išradėjas; An Wang — kompiuterių genijus; Elie Wiesel — "Holokausto dva- sinis vadas". Žodžiu, tiek mokslas, tiek kūryba, tiek menas, žurnalizmas ir po- litika lyra verti dėmesio ir įvertinimo.

Atidarymo ceremonijos, specialių garbės medalių įteikimas ir kiti minėjimo momentai nevargino publi- kos ar televizijos žiūrovų, nes kalbų buvo mažai ir jos buvo labai trumpos, kurių ilgiausia buvo JAV prezi- dento Reagano, trūkusi net vienuolika minučių. Prancū- zijos prezidentas kalbėjo dar trumpiau — tik apie keturias minutes, o meda- liais apdovanotieji laurea- tai, nežiūrind jį aukšto tarptautinio prestižo, neta- rė nė žodžio, prezidentui ir jo žmonai padėkos ženklan paspausdami rankas. Sek- madienio vakare, baigiant jubiliejines iškilmes, vice- prezidentas Bush savo min- tis sutalpino į septynis sa- kinius. Kokia puiki pamo- ka ir koks nuostabus pa- vyzdys mūsų iškilmių ir mi-

nėjimų rengėjams! Senti- mentams išreikšti ir tinka- mai nuotakai sudaryti, pri- statant meninės programos dalis, podiumus užėmė ta- lentingos ir prestižingos ak- torės bei aktoriai, keliais gerai išmąstytais sakiniais išreiškdami galias mintis, verčiančias klausytojus su- simąstyti. O kaip būtų tokį grandiozinį minėjimą suorganizavę mes, jei ir per šokių šventes gaišiname brangų laiką ir varginame šventei pasiruošusius pro- gramus atlikėjus ilgomis kalbomis, sveikinimais, žy- mių ir mažiau žymių, esan- čių ir neatvykusių svečių pristatymais? Kelių valan- dų ar net parų būtų reikė- ję pristatyti visus atvyku- sius garbingus svečius į New Yorko uostą, jei tai būtų lietuvių organizuoto- jų valia?

Vasarą pailsėsime nuo il- gų ir nuobodžių kalbų, mums nieko naujo nepasa- kančių, visais atvejais kar- tojančių tas pačias mintis, tuos pačius tuščius paža- dus ir spėliojimus. Po jų ir pati geriausia meninė dalis jau nebedomina nuvargu- sios publikos, o dešrų ir ko- pūstų kvapai iš pusiausvy- ros išverčia ir patį nuošir- džiausią patriotą, tradici- niai įpratintą į "skanias vaišes"... Jau baigiame nu- sikratyti padėkos prakalbų scenoje, pasibaigus kokiam nors koncertui, nes paga- liau pavyko suvokti, kad dainininkui, aktoriui ar mu- zikui didžiausią įvertinimą parodo publikos reakcija katutėmis ar net ovacijo- mis. Bet daugėja konferen- cijų ir simpoziumų, po ku- rių paskelbtų rezoliucijų seka "saldus nieko neveiki- mas" (dolce far niente)...

Laikas modernėti, keistis, eiti pirmyn, kad galutinai neprarastume sunkiai pri- laikomas mūsų jaunimo grupelės ir nenustotume vyresnės kartos nuvargusio užnugario, kuriuo vis dar remiasi visa mūsų kultūri- nė, religinė, socialinė ir po- litinė veikla. Trumpos kal- bos ir jų galimai mažesnis skaičius, o daugiau konkre- čių darbų, būtų teisinga veiklos kryptis.

Neseniai teko dalyvauti viename minėjime, kurio metu programos vedėjas il- giau kalbėjo apie patį kal- bėtoją, negu vėliau savo te- mą išdėstė kviestasis kal- bėtojas. "Žymių" svečių pri- statymas, tapęs mūsų ren- ginių mada, dalyvių saskai- ton vargina "eilinius", pa- kartotinai supažindinant iš spaudos ir tribūnų pažįsta- mus asmenis. Stinga dina- mikos ir skonio, kuriam pa- taisyti buvo puiki proga, stebint laisvės statulos ju- biliejines iškilmes. Nestigo jose ir tam tikro įvairumo, pritaikyto kiekvienam sko- niui, nuo klasikinės muzikos iki paties moderniausio "rock", nuo Baryšnikovo klasiško baleto šokio iki pi- giais šviesos ir kostiumų e f e ktais pademonstruotų modernių šokių. Bet rengė- jai suprato, kad tokį jubi- liejų švenčia visa Amerika, kurią sudaro skirtingų sko- nių žmonės ir į kurių pa- geidavimus ir norus reikia atsižvelgti. Atminkime, kad ir mūsų visuomenė susida- ro iš spalvingos įvairaus išsilavinimo ir skonio mo- zaikos, kuriai reikia paro- dyti tinkamą pagarbą, jei norima iš jos savo darbams atgarsio ir paramos. Gyven- dami Amerikoje, pasimoky- kime ko nors gero ir iš jos.

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas
— Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. I R A
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

VASAROS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo
10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.

Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.

Šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 1:00 val. p. p.

adv. A. Sirvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- ☐ Anksčiau užsisakiusiems — \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų" ... \$ 13.25
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta" \$ 11.25

J. KAPOČIUS, P.O. BOX 95, SO. BOSTON, MA 02127, USA

Iškirpti. Užsakymus ir mokesčių siųsti JAV doleriais

Vardas, Pavardė

Adresas

BOSTON

AUKŠTESNIOJI LITUANISTINĖ MOKYKLA

Bostono aukštesnioji lituanistinė mokykla baigė mokslo metus, išleisdama tris abiturientus. Jos baigimo pažymėjimus gavo: Arvydas Budreckis iš Quincy, Rikantė Gerniūtė iš Westford ir Elytė Kazlaitė iš Cambridge. Mokyklos vedėja buvo De Al Pareira, o mokinių tėvų komiteto pirmininkas — Aidas Kupčinskas.

Naujiems mokslo metams mokyklos tėvų komitetas sudarytas iš Goštautų, Janulaičių ir Manomaičių šeimų atstovų. Kai kuriems mokytojams atsisakius toliau mokykloje dirbti, dabar mokyklai reikia keturių naujų mokytojų. Naujais mokslo metais mokytojams algos bus pakeltos daugiau, negu dvigubai. Aišku, kad tuo pačiu teks pakelti taip

pat mokestį už mokslą. Bet tėvai to nesibaido.

Didžiausia mokyklos ateities bėda — tai mokyklai reikalingos patalpos. Ligi šiol tam tikslui naudota Gavin viešosios mokyklos patalpos So. Bostone gali būti atsakytos, nes mokyklų administracija taupumo sumetimais numato šeštadieniais laikyti viešųjų mokyklų patalpas uždarytas. Todėl mokyklos tėvų susirinkime nutarta skubiai ieškoti naujos patalpos, kad mokyklos darbas nebūtų nutrauktas, jei Gavin mokyklos patalpos bus atsakytos.

LIEPOS 4-TOJI IR LIETUVA

Liepos 6 d. programoje Laisvės Varpas plačiai paminėjo JAV-bių nepriklausomybės paskelbimo 210 metų ir Laisvės statulos New Yorke 100 metų sukaktį, lietuvių ir anglų kalba lygindamas tas šventes su Lietuva.

Programos vedėjas Pet-

ras Viščinis pabrėžė, kad tu švenčių proga lietuvių širdyse šiaip ir anapus geležinės uždangos pinasi dvi gubas jausmas. Iš vienos pusės mes didžiuojamės, kad Amerikos laisvės kovoje dalyvavo Lietuvos sūnūs, kaip Tadas Kosciuszka, o vėliau lietuviai savo kietu, sąžiningu darbu prisidėjo prie gerbūvio sukūrimo. Bet iš kitos pusės mūsų širdis raižo skausmas, kad jau dešimtmečius yra paversta Lietuva, kuri šimtmečius prieš Amerikos atradimą buvo sukūrusi galingą valstybę, palikusi istorijoje gilius pėdsakus ne tik kryžiuočių sutruškinimu ir kitais karais, bet taip pat Lietuvos statuto paruošimu, Vilniaus universiteto įsteigimu, eile sukilimų savo krašto laisvei atstatyti. Lietuviai, atidavę savo duoklę Amerikai, visu nuoširdumu ją sveikina, dėkodami už ligšolinę paramą Lietuvai kovoje dėl laisvės ir tikėdamiesi jos ateityje. Šiuo metu toji parama konkrečiai gali būti pareikšta be jokių tarptautinių komplikacijų, atsisakant bendradarbiavimo su KGB byloje dėl tariamo lietuvių bendradarbiavimo su naciais, neišduodant Sovietų Sąjungai lietuvių, kuriems atimama pilietybė, pripažįstant keliamose lietuviams byloje due process, t. y. teises, kurios priklauso visiems šio krašto piliečiams. O Birutė Duobaitė-Silvia, nuolatinė Laisvės Varpo talkininkė anglų kalba, ryškino šio krašto gyventojų sudėtį, lietuvių veidmenį joje, pilietines teises ir laisves, Amerikos pagalbą kitiems, nors ne visuomet susilaukiama dėkingumo už tai, reikalavimą, kad Amerika visais atžvilgiais būtų tobula, nors patys reikalaujame tuo tobulumu nepasižymėti.

SMUKININKŲ KONCERTAS

Žymieji smuikininkai J. Mazurkevičius ir D. Pomarancaitė - Mazurkevičienė, o taip pat jų mokinė Linda Ingrida Veleckytė atliks programą Laisvės Varpo rudens koncerte spalio 19 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Tai bus jau 54-tas tos rūšies Laisvės Varpo kultūrinis renginys, kuriais supažindinama vietos lietuvių visuomenė su iškiliais mūsų menininkais ir jau-

Vincė Jonuškaitė-Zaunienė šoka su savo anūku Dovu Zaunium per abiturientų balių Los Angeles, Ca. M. Sodeikos nuotr.

nais talentais, besiruošian- jau pažįstami, nes jie prieš čiais įvairiose meno šakose. 10 metų dalyvavo Laisvės Varpo koncerto programos atlikime, palikdami gilų išpūdį, kaip reto lygio smuikininkai.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kellonė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukinio iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK ir Bostono.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kellonė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10- 15 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kellonė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

13 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kellonė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoj 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus

nupirkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

NR. 8605 RUGSĖJO 12 — RUGSĖJO 26 D.
Iš New Yorko \$1,685.00

Nr. 8607 GRUODŽIO 20 — SAUSIO 3, 1987
Iš New Yorko \$1,471.00

Kelionių maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambariye) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, baleto, teatro ar Filharmonijos bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Šalia įprastinio maršruto, rugsėjo mėnesio ekskursantai lankys Panevėžį. Gruodžio mėnesio kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujametinius spektaklius Operos ir baleto teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame, perkantiems automobilius. Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.

VAZ 2107 — 4,470 r.

VAZ 2106 — 4,130 r.

VAZ 21003 — 3,900 rb.

VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškviatimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163,
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Rekordinė suma lietuvybei

Juozas Žygas

Šiais metais Lietuvių Fondas švietimui, kultūrai, menui ir jaunimui paskyrė rekordinę 265,200 dol. sumą. Kadangi rinkoje akcijos gerokai pakilo, tad jų dalis buvo realizuota ir gautas pelnas pridėtas prie šių metų padalinimo. Dėl to pagrindinis Fondo kapitalas nesumažėjo, kapitalas lieka toks pat, buvo paliestas, tik pelnas. Tokia suma yra "gyvybės elekstras" mūsų veiklai. Kas iš mūsų veiklos liktų, jeigu nebūtų Fondo ir nebūtų tų pelno išmokėjimų.

Lietuvių Fondas, norėdamas pasidžiaugti rekordiniu derliumi, ir apie tai painformuoti visuomenę, birželio 21 d. LB Socialinės tarybos seklyčioje sušaukė spaudos konferenciją. Konferencijoje dalyvavo Lietuvos generalinis garbės konsulas V. Kleiza, Lietuvių Fondo vadovybė, spaudos ir radijo darbuotojai. Be to, informacijos vadovas A. Juodvalkis, visiems padarė staigmeną. Prie vieno stalo sėdėjo jaunimas, tai jaunieji spaudos darbuotojai, kurie jau daro pirmuosius žingsnius spaudoje. Išskirtinai reikia pažymėti Ramona Steponavičiūtę (Fondo stipendininkę), jaunimo žurnalistikos premijos laimėtoją, kuri jau debiutavo "Dirvoje". Be jos dar buvo Edvina Valkiūnaitė, Bronius Fabijonas, Asta Tijūnėlytė ir Vaiva Vėžytė. Pastarosios dvi jaunos žurnalistės vyksta į Vasario 16 gimnaziją. Šis A. Juodvalkio mostas turėtų būti visų pastebėtas ir pakomentuotas. Neužtenka dejuoti, kad jaunimas neįsijungia į mūsų veiklą, bet reikia jį įjungti. Reikia jaunimą surasti ir įjungti.

Toliau sekė Lietuvių Fon-

do tarybos pirmininko P. Kiliaus pranešimas. Savo kalboje jis pažymėjo ir pasidžiaugė rekordine suma, kurią šiemet Fondas galėjo paskirti. Taip pat iškėlė stipendijų svarbą. Stipendininkai yra mūsų ateitis. Investuodami į jaunimą, investuojame savo ateitį.

Pranešimą padarė dr. A. Razma, jis ypač pabrėžė

gaišio (Fondo pelno) raišymą ir stipendijų paskyrimą. Stipendijų prašymai buvo patenkinti 84%. Visuomet liks nepatenkintų. Turime gražų būrį stipendininkų, tai mūsų ateitis.

Lietuvių Fondo 1986 m. stipendininkai:

Lituanistinės katedros studentai: Rasa Mažeikaitė (Kanada) ir Gailė Radve-

Lietuvių Fondo 1986 m. kontrolės komisija: Juozas Žygas, Adolfas Markelis ir Juozas Rimkevičius.

J. Tamulaičio nuotr.

žurnalistų svarbą Fondo veikloje ir jo augime. Ir ragino, kad ir ateityje Fondo veiklos neužmirštume. Taip pat iškėlė Fondo šakotą ir plačią veiklą, kurią jaučia lietuviška visuomenė.

Finansų komisijos pirmininkas J. Vaznelis padarė pranešimą apie investicijas. Investicijos yra vykdomos saugiai ir pelningai. Kadangi kapitalas jau yra didelis, tad ir investicijos turi būti profesionališkai tvarkomos. Fondo investicijas tvarko F. Graybill firma. Ši firma jau parodė savo sugebėjimą ir išgijo Fondo pasitikėjimą.

St. Baras, pelno skirstymo komisijos pirmininkas, padarė pranešimą apie ra-

nytę (California).

Vasario 16 gimnazijos lankytojai: Analia Gaidamuskas (Argentina), Cecilia Ethel Janulionis (Argentina), Adrian Alberto Katinas (Argentina), Saulius Rosales-Statkus (Venezuela), Milda Rudaitytė (Illinois), Asta Tijūnėlytė (Illinois) ir Vaiva Vėžytė (Illinois).

Įvairių universitetų studentai:

Irena Aleksaitė (Lenkija), Auksė Bankaitytė (Ohio), Mirga Bankaitytė (Ohio), Linas Barauskas (Michigan), Aldis Barškėtis (Illinois), Kęstutis Boyevas (Illinois), Gailė Černiauskaitė (Michigan), Viktorija Garlauskaitė (New

Lietuvių Fondo vadovybės nariai dariusieji pranešimus spaudos konferencijoje: dr. A. Razma, P. Kilius, A. Juodvalkis, St. Baras ir J. Vaznelis.

J. Tamulaičio nuotr.

York), Kristina Izokaitytė (Illinois), Viktorija Izokaitytė (Illinois), Paulius Jankus (Michigan), Aušra Jasaitytė (Illinois), Conrad Matthew Klajwa (Colorado), Aldas Kriaučiūnas (Michigan), Lilian Mikalėnas (Brazilija), Vilija Mozūraitytė (V. Vokietija), Ingrida Naudžiūtė (Illinois), Ina Navazelskytė (New York), Darius Pavilionis (Illinois), Rita Pavilionis (Illinois), Guoda Puzinauskaitė (Maryland), Monika Steikūnaitė (Colorado), Ramona Steponavičiūtė (Illinois), Rūta Stroputė (Illinois), Daina Tijūnėlytė (Illinois), Birutė Tamulynaitė (Illinois), Rasa Tijūnėlytė (Illinois), Nata Zarankaitė (Michigan), Arvydas Žygas (Illinois) ir Sofija Žutaitė (Brazilija).

Gražulio Fondo paskola, Vilija Karalienė (California).

Iš viso 43 studentams paskirta \$45,400.

Kas mėgsta statistiką, tai galime pateikti duomenis pagal jų sugrupavimą.

JAV LB švietimo tarybai\$ 79,150
Studentų stipendijoms.. \$ 45,400

Iš viso švietimui \$124,550

JAV LB Kultūros tarybai ir lietuvių kultūrinei veiklai\$ 77,000
Visuomeniniams reikalams\$ 63,650

Viso \$265,200

Nuo įsisteigimo iki šių metų Fondas lietuviškiems reikalams jau paskyrė apie 1,800,000 dol. Kitais metais jau bus pasiekta ir perviršyta 2,000,000 dol. Kas būtų iš mūsų visuomeninės veiklos, jeigu į ją nebūtų buvę įlieta ta 1,800,000 dolerių suma. Nežiūrint to, kad labai didelė dalis mūsų veiklos yra atliekama savanorišku pagrindu, vis tiek be pinigų jokia veikla būtų neįmanoma. Net ir šiemet, paskirsčius šią rekordinę sumą, dar bus nemažas skaičius ir tokių, kurie bus nepatenkinti. Visus pilnai patenkinti beveik neįmanoma, nes bevalgant didėja apetitas. Visus prašančiuo-

sius patenkinti gal neužtektų ir penkių milijonų Fondo. Todėl visi turime stengtis, kad Fondas spartesniais šuoliais augtų. Ypačingą dėmesį reikėtų skirti palikimams. Tiek Fondo, tiek LB darbuotojai turėtų rūpintis, kad jų apylinkėse nebūtų nei vieno, kurio pinigai patektų į Maskvos sterblę. Gaunasi labai liūdnas vaizdas, kai spaudoje tenka paskaityti apie palikimus Lietuvių Fondui tai, tėra tik lašas jūroje — to ką gauna Maskva. Labai liūdna, kad gerų lietuvių prakaitu yra laistomi ir tepami Maskvos ratai. Visi turėtų pasistengti savo palikimus tinkamai sutvarkyti, o betvarkant neužmiršti ir Lietuvių Fondo!

Mūsų eilėms retėjant suglaudinti gretas. Labai netolimose ateityje, jeigu dar norėsime turėti lietuvišką spaudą, tai reikės ir ją stipriau paremti. Prenumeratorių eilės mažėja, be stipresnės paramos ateitis bus neišaiški. Dar mūsų generacija turėtų užbaigti penktą milijoną. Penkių milijonų Fondas būtų lyg "gyvybės medis", kurio vaisiais galėtų naudotis lietuviška veikla. Dabar mes džiaugiamės, kad šiemet Fondas įliejo 265,200 dol. sumą į lietuviškus dirvonus, tad stenkimės, kad ta suma kas metai vis didėtų!

• Juozas Petružis, Milton, Mass., pratęsdamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol., pastebėdamas, kad laikraštyje spausdinama daug beverčių nuotraukų, į kurias žiūrėti nėra jokio įdomumo. Prašo duoti daugiau įdomių ir naudingų straipsnių.

Ačiū už auką ir sugestijas.

• P. Aušura, New Buffalo, Mich., užsiprenumeravo Dirvą ir pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Edvardas Eitas, Warham, Mo., atnaujindamas Dirvos prenumeratą 3 metams, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Jurgis Radvenis, Los Angeles, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

Lietuvių Fondo birželio 21 d. spaudos konferencijoje dalyvavę žurnalistai. Sėdi iš kairės: J. Šlajus, kun. J. Vaišnys, B. Jasaitienė, A. Juodvalkis, R. Steponavičiūtė ir J. Vilutis. Stovi: Br. Fabijonas, P. Kleinotas, J. Žygas, B. Brazdžionis, P. Petrutis, V. Vėžytė, J. Žemaitis, A. Tijūnėlytė ir E. Valkiūnaitė.

J. Tamulaičio nuotr.

DELTONA

ANTANO KAŠUBOS
DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Antanas Kašuba, gyvenantis Deltonoje, Floridoje, artimųjų bičiulių ir vienminčių būrelyje atšventė savo amžiaus deimantinę — septyniasdešimt penkerių metų sukaktį birželio mėn. 17 d.

Šią gražią šeimos šventę suruošė iš Chicagės atvykę sukaktuvininko dukros — Rima ir Viktorija su savo šeimomis.

Vaišių metu jautrų sveikinimo žodį mielam tėveliui tarė dukra Rima, padėkodama jam už rūpestį auginant šeimą, prisiminė savo mylimą mamytę a. a. Angele, kuri prieš tik keletą savačių baigė šios žemės kelionę, palikdama šviesų šeimos meilės pavyzdį. Rima taip pat jautriai vertino tėvelio dabartinę nelengvą dalį ir pažadėjo jam savų šeimų globą, linkėdama jam nepalūžti šių sunkiųjų bandymų metu.

Sukaktuvininką Antaną sveikindamas ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis, prisiminė jo studijų metus, atsidadimą Jaunai Lietuvai, dirbant Korp! Neo-Lithuania ir jo gražų įnašą į šio skyriaus veiklą ir į šios lietuvių kolonijos kultūrinį gyvenimą.

Antanas Kašuba šioj kolonijoje buvo vienas iš Lietuvių klubo steigėjų, dirbo valdyboje ir dabar yra aktyvus dainos vieneto Siety-nas narys.

Deltonos lietuvių vardu sveikinimus išreiškė Gediminas Lapėnas ir drauge su Kastute Bakšiene įteikė Deltonos lietuvių gražią dovaną.

Prie šių gražių linkėjimų savuosius jungė ir kiti sukaktuvininko artimieji ir pakėlė šampano taures Jam sugiedojo Ilgiausių metų linkėjimus.

Pabaigoje padėkos žodį tarė ir kaltininkas Antanas Kašuba.

Jis pažymėjo, kad jo gimimo tikroji data tikrai nežinoma, nes tėveliai, sakydave, kad Antanėlis gimė apie grabnyčias. O karo metais, Vokietijoje, vienoje įstaigoje užklausus jo gimimo datos ir nežinoję ką atsakyti, tai žmonelė Angelė pasakiusi, kad gimė 1911 metais rugpiūčio mėn. 17 d. Taip ir likę dvi gimimo datos.

Tad tikrumoje šią vasarą mielas Antanas ir švenčia savo amžiaus deimantinę sukaktį, o šių vaišių metu atšventėme ir ką tik praėjusias Antanines, vardadienį.

Tau, Antanai, tad ir linkime stiprybės ir sveikatos atskubančių metų savar-toje.

Jurgis Janušaitis

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

ISVEŽTŲJŲ MINĖJIMAI

Visose didesnėse Australijos lietuvių kolonijose buvo paminėta 45-sios birželinės išvežtųjų metinės. Sydnėje šios tragedijos sukaktį pradėjo baltai savo suruošta vigilija pačiame miesto centre. Tai vyko birželio 14 dieną. Pačioje centro Martin Place vietoje buvo įrengtas juodas kryžius su estų, latvių ir lietuvių vėliavomis ir prie jo visą laiką buvo moterys su tautiniais drabužiais ir rankose degančiomis žvakutėmis. Didžiulis plakatas gausiems praeiviams rodė Pabaltiečių kraštų tragediją ir jų išvežimų aukas. Taip pat buvo dalinami lapeliai su šios tragedijos vaizdžiais aprašymais. 12-tą valandą, nuaidėjus trimto garsams ir prel. P. Butkui perskaičius invokaciją, estų, latvių ir lietuvių kariai veteranai padėjo tris vainikus prie ten esančio paminklo žuvusiems Australijos kariams. Šias visas iškilmes filmavo televizijos stotis ir vėliau vakare tai buvo rodoma per televiziją, plačiai papasakojant apie Baltijos kraštų tragediją.

Sydnėje iškilmingi išvežtųjų minėjimai buvo du: pirmasis surengiant bendrai visų pabaltiečių ir ant-rasis vien tik lietuvių. Bendrame minėjime dalyvavo australų valdžios atstovai, senatoriai ir parlamentariai. Įvadinę kalbą pasakė Jungtinio Baltų Komiteto pirmininkė estė S. Kroll, kai pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo parlamentaras P. Ruddock, kuris pernai į federalinį parlamentą įnešė baltų rezoliucijos projektą. Jis ir kiti parlamentariai deda pastangas, kad ši rezoliucija būtų pilnai priimta. Meniniame pasirodyme visų trijų tautų menininkai labai gražiai pasirodė.

Lietuvių surengtame minėjime, po pamaldų Tautos Fondo atstovybė Sydnėjaus Namuose surengė minėjimą, kur šios dienos tema paskaitą skaitė dr. L. Petrauskas, vėliau poezijos ir dainų pynėje turint meninę dalį, kuri buvo užbaigta "Dainos" choro dainomis ir Lietuvos himnu.

Adelaidėje minėjimą miesto Rotušės koncertų salėje buvo surengę Baltų Taryba. Visas minėjimas, jungtinio choro atliktas "Requiem", trijų pabaltiečių mergaičių uždegtos tautinių spalvų žvakės ir visa kita minėjimo programa buvo labai įspūdinga ir graži.

PASISEKUSI PARODA

Su dideliu pasisekimu Sydnėje praėjo mūsų iškiliosios keramikės Jolantos Janavičienės keramikos

darbų paroda. Puikioje Bloomfield galerijoje buvo išstatyta virš 100 įvairių dailininkės darbų, susidedančių iš įvairių lėkščių, vazų, keramikos vazdų, puodynų ir kitų dalykų. Darbai buvo įvairiausių spalvų, vaizduojančių Australijos gyvūniją ir augmeniją. Jau pirmąją atidarymo dieną kone pusė darbų buvo išparduota. J. Janavičienė yra viena iš produktyvingiausių ir žinomų Australijos keramikų, savo darbus atliekanti namuose savoje studijoje ir darbus deginanti specialiais metodais, išgitytais Europoje, Indijoje ir kitur. Ji yra apkeliavusi kone visą pasaulį ir labai greitai, kartu su vyru, vėl pakils Europos link, kur tikisi apsilankyti ir Lietuvoje ir ten susipažinti su menininkais ir meno galerijomis.

SAVAITGALIO
MOKYKLA

Visuose Australijos miestuose veikia lietuviškosios savaitgalio mokyklos. Vienur jos yra didesnės, kitur mažesnės. Sydnėje yra be savaitgalio mokyklos ir aukštieji lietuvių kalbos kursai, kuriuos lankantieji, gali lietuvių kalbą įskaityti ir į savo gimnazijos baigimo kursą. Savaitgalio mokykla, veikianti sekmadieniais prieš lietuviškąsias pamaldas, yra jaunųjų vaikų lietuviškasis švietimo centras. Mokyklos vedėja yra J. Lašaitienė, kai mokytojai yra N. Vencloviene, E. Viržintienė ir J. Biretas. Tėvų komiteto pirmininkė yra Kr. Didžiūnienė. Birželio pabaigoje ši mokykla turėjo savo gerai pasisekusį metinį balių, kurio metu žinomieji Sydnėje "Linksmieji broliai" E. Lašaitis, P. Viržintas ir V. Stasiū-

"Linksmieji broliai": V. Stasiūnaitis, Viržintas ir E. Lašaitis.

Jolanta Janavičienė su savo kūrybos lėkšte.

Lietuvos kariuomenės majorui

A. A.

KAZIMIERUI DAUGVYDUI

žemišką kelionę palikus, jo žmoną KRISTINĄ, sūnų, dukrą, vaikaičius ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime.

D.L.K. Birutės Draugijos
Clevelando Skyrius

DETROIT

DARIAUS IR GIRĖNO
PAMINĖJIMAS

Liepos 20 d. Dariaus ir Girėno klubas paminės laukūnį Dariaus ir Girėno skrydį į Lietuvą. 10:30 val. r. jų intencija mišios šv. Antano parapijos bažnyčioje ir po mišių paminėjimas klubo svetainėje. Paskaitą skaitys Jūratė Pečiūrienė. Po paskaitos vaisės.

METINIS
SUSIRINKIMAS

Rugpiūčio 24 d. 12 val. ALT S-gos Detroito skyriaus metinis susirinkimas įvyks Onos ir Česio šadeikų sodyboje. Į susirinkimą pažadėjo atvykti ALT S-gos Centro valdybos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas su kitais valdybos nariais. Po susirinkimo vaisės ir atskiri pasikalbėjimai.

MIRĖ

Birželio 29 d. mirė Elena Stašaitienė sulaukusi 84 m. amžiaus. Liepos 2 d. po atlaikytų šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldų, palaidota šv. Kapo kapinėse.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krutuovės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

"Amber Holidays"

1986 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

Liepos 16	— 1731.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Liepos 21	— 1348.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Rugpjūčio 14	— 1555.00	Spalio 1	— 1538.00
Gruodžio 26	— 1476.00		

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

• Lietuvių klubui skubiai
reikalingi baro tarnautojai
— moteris ar vyras. Turi
būti ne jaunesni kaip 21
metų. Dėl atlyginimo ir dar-
bo valandų prašom teirautis
klubo raštinėje pas Birutę
Vedegienę arba klubo ve-
dėją Vytautą Sniečkę. Tel.
531-2131.

• Tryliktoji lituanisti-
kos seminaras įvyks š. m.
rugpjūčio 3-17 d. Akron, Oh.
Jis skiriamas vidurinių mok-
slą baigusiem, kurie kalba,
rašo ir skaito lietuviškai.
Seminaro mokestis 325 dol.
Dėl smulkesnių informaci-
jų kreiptis Pasaulio Lietu-
vių Jaunimo S-gos ryšių
centrą: 13518 South Red
Cost Dr., Lockport, Illinois
60441.

• PATRIA prekybos na-
muose, 794 E. 185 Street,
Clevelande, yra didelis pa-
sirinkimas vietinių ir im-
portuotų maisto produktų,
įvairių skanumynų, lietuviš-
kos juodos duonos, o dova-
nų skyriuje yra gintaro,
plokštelių, audinių, knygų ir
lietuviškų sveikinimo korte-
lių. Prašome atsilankyti. Te-
lefonas 531-6720.

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

OHIO

the heart of it all!

SUMMER'S NEW INSTANT LOTTERY

WIN INSTANTLY UP TO \$100,000!

YOUR TICKET TO WIN AND TRAVEL OHIO!

MILLION DOLLAR GRAND PRIZE

SECOND CHANCE DRAWING

Win 1 of 2 Ohio-made Airstream
motorhomes, plus enough cash to
drive it around Ohio for a year!

See back of ticket for details.

An Equal Opportunity Employer.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po
stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams
pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

• **Pavergtųjų Tautų savaitės** proga šį ketvirtadienį, liepos 17 d. 8 val. vak. Šv. Jono katedroje bus eku-
meninės pamaldos. Pamokslą pasakys vysk. Anthony Pilla.

Organizacijų atstovai su vėliavomis renkasi katedros kieme ir iš ten įžygiuos į katedrą.

• **Sen. Howard Metzenbaum** laišku kreipėsi į Gorbaciovą išreikšdamas susirūpinimą Amerikoje gyvenančių ukrainiečių dėl Chernobylio katastrofos, ir prašydamas, kad būtų leista

be kliūčių susisiekti su Chernobylio aukomis ir pasiųsti pagalbos siuntinius.

• **Prof. dr. Pranas Jucaitis**, 89 m. amžiaus, mirė Clevelande liepos 9 d. Atsi-sveikinimas įvyko Jakubauskų koplyčioje. Apie velionį kalbėjo Pranas Razgaitis ir Aurelija Balašaitienė-Žitkuvienė.

Vėliau velionio palaikai buvo išvežti į Chicagą ir palaidoti Šv. Kazimiero liet. kapinėse šalia žmonos, mirusios 1967 m.

Clevelando meras George V. Voinovich

• **Meras George V. Voinovich** liepos 15 dieną švenčia savo penkiasdešimties metų gimtadienį. Jo tėvas, serbų kilmės, buvo žymus miesto architektas, o motina — slovenė, visuomenininkė, žymi skaučių sąjungos veikėja.

Meras George Voinovich bakalaurą gavo valstybiniame universitete Athens, Ohio ir teisės mokslus baigė valstybiniame universitete Columbus, Ohio.

Politinę karjerą pradėjo, kai buvo išrinktas atstovu į Ohio seimelį. Vėliau buvo išrinktas apskrities kontrolierium, komisijonierium, trumpai ėjo Ohio valstijos gubernatoriaus leitenanto pareigas. Tris kartus išrinktas miesto meru, vieną terminą buvo Amerikos miestų lygos prezidentu. Jo as-

piracijos ateičiai — tapti JAV senatorium.

Linkime merui ilgiausių metų ir geriausios sėkmės jo gyvenime ir siekiuose.

• **Tim McCormack**, Cuyahoga County Auditor, ir jo įstaigos nariai susitiks su namų savininkais individualiai peržiūrėti nuosavybės rekordus ir suteiks informacijas dėl mokesčių sumažinimo pagal Homestead Exemption ir H. E. A. P. programą.

Tim McCormack sakosi būsiąs laimingas su kiekvienu asmeniškai išsikalbėti.

Liepos 17-19 d. Seven Hills ir Waterloo rajonuose, Liepos 20 d. Richmond Hts. rajone,

Liepos 25-26 d. Brooklyn Hts.,

Liepos 25-27 d. Highland Hts.,

Liepos 30 — rugpiūčio 2 d. Strongville,

Liepos 31 — rugpiūčio 3 d. Old World festivalyje.

• **Senojo pasaulio tradicinis vasaros festivalis** East 185 gatvėje prasidės trečiądienį, liepos 30, ir baigsis dideliu paradu sekmadienį, rugpiūčio 3 dieną. Spėjama, kad festivalio dienomis E. 185 gatvę aplankys 300,000 žmonių.

Lietuvių klubas ruošiasi festivalyje dalyvauti ir parade dalyvauti. Organizuojama didelė talka, nes Lietuvių namai yra East 185 gatvėje ir labai svarbu gražiai pasirodyti tūkstančiams festivalio svečių.

Labai miela, kad šių metų paradiui lietuvių vežimo projektą sutiko paruošti

Liudas Sagys, Aleksandra Sagienė ir Vincas Apanius. Vežimo tema bus — lietuvių audėja. Senojo pasaulio festivaliui tai labai būdinga tema. Čia į talką ateina mūsų kolonijos audėja Danutė Šiupinienė su savo staklėmis.

• **Dr. Juozas Skrinska** artimųjų ir draugų tarpe š. m. liepos 13 atšventė 70 metų sukaktį.

Dr. J. Skrinska Clevelando liet. visuomenėje žinomas, kaip uolus savo profesijos darbuotojas ir visuomenininkas.

• **Henrikas ir Stefanija Stasai** išskrido į Europą ir dalyvaus Europos lietuvių studijų savaitėje.

• **Ainos ir Vytauto Ūsų** duktė Barbara, tarnaujanti aviacijoje Nebraskoje, pakelta į majoro laipsnį.

• **Lietuvių klubas organizuoja** išvyką į garsųjį vasaros sezono muzikos centrą — Blossom Music Center — pamatyti Leharo operetę "Linksmoji našlė". Ekskusija įvyks ketvirtadienį, rugpiūčio 28. Bilietai į operetę su kelione autobusu nuo Lietuvių klubo ir atgal kainuoja \$20 asmeniui. Visos rezervacijos turi būti padarytos ir už bilietus sumokėta iki rugpiūčio 1 dienos. Prašom skambinti į klubo raštinę Birutei Vede-gienei telef. 531-2131.

• **Adelė Gelgotienė** šeimos artimųjų ir draugų tarpe, birželio 21 d. atšventė savo 96 metų sukaktį Dievo Motinos parapijos sve-tainėje, Clevelande.

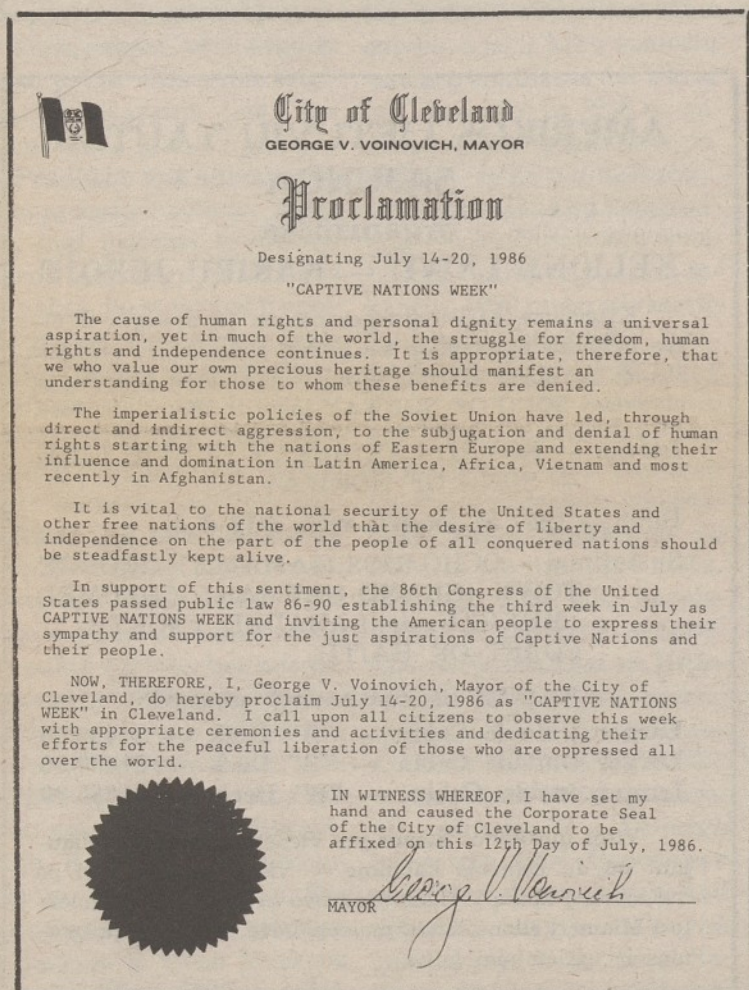
Sukaktuvininkės sūnus Vincas Gelgotas pasveikino visus apie šimtinę susirinkusius, kviesdamas linksmai praleisti laiką. Po įvadinio žodžio, pakvietė kun. G. Kijauską, S. J. palaiminti vaises.

Salėje grojo linksma ir nuotaikinga vakarui pritaikyta muzika, kuri tęsėsi iš-tisą vakarą, svečius kviečian šokti polkutes ir rate-lius iki vėlyvo vakaro.

Po vakarienos, duktė Dana Čipkienė trumpai ir įdomiai papasakojo apie motinos praeties gyvenimą, pa-įvairindama juokingais nuotyki-ais. Meninėj programoj buvo gražiai paskaityti trys Bernardo Brazdžio eilėraš-čiai, kurie sukaktuvininkės labai mėgiami dėl jų tautinio ir religinio pobūdžio.

Adelė Gelgotienė užaugino šešias dukteris ir du sūnus. Viena duktė ir sūnus — Lietuvoje. Linkime šiai šviesiai Suvalkijos Dukrai laimingai sulaukti ir viršyti šimtą metų. (kv)

• **PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.**

Clevelando mero George V. Voinovich proklamacija Pavergtųjų tautų savaitės proga.

Rita Kazlauskaitė ir Thomas Allan susituokė liepos 4 d. Clevelande Dievo Motinos šven-tovėje, tarp pamergių ir pabrolių.

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

TAUTINĖS SROVĖS VEIKĖJŲ PASITARIMAS

Viešint Chicagoje dr. Broniui Nemickui, tautinės srovės veikėjas dr. Leonas Kriaučeliūnas, Amerikos Lietuvos Tautinės Sąjungos pirmininkas, 1986 m. liepos 7 d. sukvieta šios Sąjungos veikėjus pasidalinti mintimis Tautinės Sąjungos reikalais.

Minimas pasitarimas praėjo nuoširdžioje nuotaikoje.

Aiškintasi buvusieji kai kurie tarpusavio nesklaidimai ir sutarta darniai dirbti Tautinės Sąjungos gervai.

Pasitarimas įvyko dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų rezidencijoje.

Jame dalyvavo: dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Bro-

nus Nemickas, inž. Eugenijus Bartkus, Teodoras Blinstrubas, Petras Buchas, inž. Jonas Jurkūnas ir Mečys Valiukėnas.

NAUJA VALDYBA

Los Angeles Tautiniuose Namuose liepos 6 d. įvyksiamame metiniame A. L. T. S-gos Los Angeles skyriaus susirinkime išrinkta valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: Rūta Sakienė — pirmininkė, Pranas Dovydaitis — vicepirmininkas, Vytautas Šeštokas — sekretorius, Ramūnas Bužėnas — išdininkas ir Kristina Švarcaitė — narė.

Pirmąją šios kadencijos renginį valdyba planuoja, kaip ir pernai, suruošti Tau-

ALT S-gos East Chicagos skyrius ir VILTIES Draugijos valdyba rengia 1986 m. rugpiūčio 3 d., sekmadienį,

GEGUŽINĖ

Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje,
532 Lake Shore County Rd.,
Beverly Shores, Ind.

Telef. (219) 879-7732

Bus geras maistas, baras, muzika, turtinga loterija ir kitos pramogos. Atvykę nesigailėsite. Pradžia 12 val.

Iš Chicagos autobusu atvykstantys svečiai registruojasi pas Stasį Dagį, telef. (212) 434-9051

Gegužinės pelnas skiriamas DIRVAI paremti.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti!

Mūsų mielam bičiuliui ANTANUI STY-
RAI, netekus mylimos žmonos

A. A.

BRONISLAVOS STYRIENĖS,

nuoširdžiai užjaučiame ir giliai liūdime kar-
tu.

M. Barniškaitė
S. H. Idzeliai
I. Jonaitienė
O. Mikulskienė
J. Petkevičienė

Mielam

DR. PROF. PRANUI JUCAIČIUI

mirus, jo svainiui Dr. Prof. STASIUI JAN-
KAUSKUI ir artimiesiems reiškiame gilią
užuojautą.

Rima ir Aleksandras
Petrauskiai

A. A.

DR. ANTANUI SNIEŠKAI

iškeliavus amžinam poilsiui, mielą Jo žmoną
JANĘ, sūnus Dr. KAZĮ ir VYTAUTĄ, visas
gimines, bei artimuosius nuoširdžiai užjau-
čia.

K. Č. Martus

tos šventės minėjimą. Data numatyta rugsėjo 7 dieną. Smulkiau bus pranešta vėliau.

• JAV LB Kultūros Ta-
ryba kviečia visus teatri-
nius vienetus kuo skubiau-
siia registruotis pas P. Pet-
rutį, telef. (312) 476-2242.
Teatro Festivalis įvyks š.
m. lapkričio 28-30 d. d. Chi-
cagoje.

• Stasys Virpša, Chica-
goje, keisdamas adresą,
priedėjo auką Dirvai parem-
ti 13 dol. Ačiū.

• Muzikė Nijolė Ulėnienė, gyvenanti Dix Hills Long Island, N. Y. ir turinti savo privačią piano studiją užbaigė šių metų muzikos sezoną birželio mėnesio gale su dviem mokinių koncertais. Jie praėjo dideliu pasisekimu.

Jau penkta vasara, kai N. Ulėnienė vyksta Europon pasigilinti muzikos srity. Ten išklauso ir dalyvauja muzikos seminaruose. Kiekvienais metais seminarai vyksta skirtinguose mies-

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SAJUNGA organizuoja

KELIONĘ LAIVU — KARIBŲ JŪROJE

Kviečiame ALT Sąjungos narius, jų draugus ir visus lietuvius pasinaudoti šia puikia proga kartu praleisti žiemos atostogas Karibų jūroje, vakariniam pakraštyje, plaukiant SONG OF NORWAY laivu iš Miami, Floridos.

Laivas — ROYAL CARIBBEAN CRUISE LINE
— SONG OF NORWAY.

Data — 1987 m. vasario mėn. 7-14 d. d.

Sustojimai — OCHO RIOS (JAMAICA), GEORGE TOWN (GRAND CAYMAN), COZUMEL (MEXICO), ir LABADEE (NORTH COAST OF HAITI).

KAINOS (iš visų miestų) asmeniui:

Larger Outside Cabin — "A" Deck — \$1496.00
Larger Outside Cabin — "B" Deck — \$1400.00
Larger Inside Cabin — "B" Deck — \$1335.00

Visos nurodytos kainos yra vienam asmeniui, keliaujant po du asmenis kabinoje — visos kabinos turi po dvi lovas. Į kainą įsiskaito: lėktuvo kelionė iš Jūsų miesto į Miami, kelionė laivu, maistas laive, bei visos programos ir užsiėmimai laive.

REGISTRUOKITES! iki š. m. rugpiūčio mėn. 15 d.

Dėl tolimesnės informacijos, galima kreiptis į Vidą Jonušienę — AMBER TRAVEL SERVICE, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Illinois. 60463. Telef. (312) 448-7420.

Sofija Palionienė, ALT veikėja, sega gėlę Mindaugui Variakojui už gražų deklamavimą birželinių įvykių minėjime Cicero šv. Antano parapijos salėje birželio 15 d.

tuose bei kraštuose. Šįmet vyksta Bolzano, šiaurinėje Italijoje. Prieš tai, dar savaitė sustos Salzburge, kur lankys klases "Mozarteu-me", kuriose yra mokinami jauni iš viso pasaulio atrinkti talentingi pianistai. Į Europą išskrenda liepos 21 d. ir ten praleis keturias savaites. (jo)

• A. B. Karkliai, Clevelande, Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• Grandinėlės suvažiavimo rengimo komitetas, per Ritą Matienę, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.